

Poštnina plačana v gotovini.

KATOLIŠKI MISIJONI

KATOLIŠKI MISIJONI
LAS MISIONES CATOLICAS
1973 - JULIJ - JULIO - 1973

EL DINAMISMO MISIONERO DE LA IGLESIA EN LA HORA ACTUAL

CARTA DE PABLO VI AL CARDENAL RENARD CON MOTIVO DE
LA CONFERENCIA MISIONERA INTERNACIONAL, CELEBRADA EN LYON

(Continuación)

Ayuda mutua entre las diversas Iglesias locales

Ciñéndonos ahora a las realizaciones prácticas, la Conferencia Misionera Internacional de Lyon constituye un momento privilegiado para compartir las numerosas experiencias promovidas o alentadas por las Obras Misionales Pontificias.

Os exhortamos, entre otras cosas, a que sigáis concediendo una importancia cada vez mayor a las Jornadas Misioneras. Preparadas con seriedad, proporcionan a los cristianos una visión nueva sobre las misiones, ayudan a presentir sus necesidades, llevan a considerar la evangelización local y la evangelización lejana como integradas en una misma pastoral misionera, cuya fuente única es Cristo, despiertan vocaciones específicamente misioneras cada vez más diversificadas, sacerdotes, religiosos, religiosas, miembros de institutos seculares, seglares célibes o matrimonios, llamados a cooperar según la diversidad y complementariedad de los ministerios y dones espirituales (cf. I Cor 12, 4-11).

Constatamos también cómo se van multiplicando los vínculos concretos entre las viejas cristianidades y las que acaban de nacer. ¡Cuántos obispos han comunicado un impulso misionero a sus diocesanos, después de haber estado compartiendo durante algunas semanas la vida de las comunidades cristianas de Africa, de Asia o de América del Sur! ¡Cuántos sacerdotes, respondiendo a la llamada de la Encíclica *Fidei donum*, cuántos religiosos, seglares misioneros o asistentes técnicos, ayudan a sus países de origen a abrirse a las necesidades materiales y espirituales de las Iglesias jóvenes, al mismo tiempo que éstas comunican cada vez más generosamente sus propias riquezas espirituales a las Iglesias que les iniciaron en la Fe!

Oración y sacrificio por las misiones

La recíproca ayuda espiritual recobra entonces todo su vigor, y ya conocéis el papel importante que en ello ha desempeñado la Obra de la Propagación de la Fe. Esta solidaridad en la oración traduce en toda su profundidad la maravillosa comunión de los santos: es en ella donde se alimenta la llama misionera. ¿Quién podría valorar la fecundidad misteriosa de las oraciones que brotan cada día del corazón de los fieles o de las almas consagradas, de las pruebas aceptadas con amor, las renunciaciones voluntariamente ofrecidas al Señor, para que bendiga el trabajo incansable de los apóstoles del Evangelio, para que el reino de Dios alcance toda su plenitud?

No cesen los pastores de recordar a las Iglesias particulares esta comunión en la intercesión y en la acción de gracias. ¿No es ésta la exhortación que ya San Pablo hacía a los destinatarios de cada una de sus cartas? (cf. Ef 6, 18-20).

(Continuará.)

BILANCA SRAMOTE

V velikih dimenzijah človek izgublja zmožnost, da bi prav meril in cenil. Ko govorimo o milijonih in milijardah, česar so polni misijonski časopisi, nimamo pravih predstav in zato tudi ne pretresajo kričeča dejstva, ki so naša krščanska sramota.

Če bi vse človeštvo strnili na tisoč ljudi v eni sami vasi, bi bil v miniaturni položaj v dvajsetem stoletju takle:

V tej vasi bi bilo 60 severnih Američanov in 80 južnih, 210 Evropejcev, 86 Afričanov, 564 Azijscev. Glede na raso bi bilo 300 belcev, vsi drugi bi pripadali ostalim rasam. Tudi kristjanov bi bilo 300. Polovico vseh dohodkov bi bilo v žepu 60 oseb. Istočasno pa bi bilo 700 nepismenih, več kot 500 bi jih bilo podhranjenih ali pa bi uživali škodljivo hrano, In 600 bi jih ne imelo človeka vredne strehe.

In to v dvajsetem stoletju, ki je samo za drugo svetovno vojsko porabilo 375 milijard zlatih dolarjev! To je astronomska vsota, zato pe je spet ne znamo preceniti, če je ne prikažemo v konkretni obliki. Za ta denar bi vsaki družini na Zahodu (z Rusijo vred) lahko podarili opremljeno stanovanjsko hišo in vsakemu mestu bi lahko naklonili bogate milijone za pozidavo šol in bolnišnic. V resnici pa je ta denar rodil kri in solze:

- 32 milijonov ljudi pobitih na bojišču;
- 20 milijonov žena, starcev in otrok ubitih v bombnih napadih;
- 30 milijonov ljudi pohabljenih;
- 45 milijonov ljudi iz domovine pregnanih;
- 30 milijonov stanovanj porušenih;
- 1 milijon otrok, ki so ostali sirote brez staršev.

Pred dva tisoč leti pa je Kristus dal človeštvu v roke evangelij. In dva tisoč let kristjani držimo v rokah evangelij. In ga držimo tudi v dvajsetem stoletju. In nismo zmožni vsi skupaj v enem letu zbrati za misijone toliko, kolikor velja en bombnik, da ne govorimo o vesoljskih ladjah...

Ta bilanca je prekritična. Ali je sramota, da držimo evangelij v rokah; ali pa je sramota, da z evangelijem v rokah dovolimo, da svet divja v pogubo. Vizija je pretresljiva.

In bodočnost? V naših rokah je. Ali – ali! Ali zažgemo evangelij, ali pa brez okrajšav sprejmemo naročilo: Pojdite po vsem svetu. Tretjega ni.

To je naša velika odgovornost, ki je ne moremo preložiti na enoindvajseto stoletje.

DRUGO DESETLETJE IN VOJNA DOBA

IZ PETDESETLETNE ZGODOVINE „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

SODELAVCI – MISIJONARJI

Ob vstopu v drugo desetletje

Od misijonarjev, ki so pisali v KM prvih deset let, so s poročanjem nadaljevali skoraj vsi.

Izostali so:

Dva lazarista: Duhovnik Alojzij Mlakar, ki je moral radi zdravja zapustiti Kitajsko, in brat Jožef Obreza, ki je na Madagaskarju umrl. Prvi, ki je že pred odhodom na Kitajsko in ves čas delovanja tamkaj napisal veliko razprav o najrazličnejših pogledih kitajske dežele, ljudstva in misijonov, poleg poročil o svojem življenju tamkaj, je po povratku kot sodelavec lista povsem utihnil, kakor da bi mu bilo nerodno radi tega, ker je moral zapustiti misijonsko polje... S smrtjo misijonskega brata Obreza, ki je bil izredno izobražen, smo prav tako izgubili tehtnega člankarja in poročevalca za Madagaskarja in je z njim med nami umrlo tudi zanimanje za ta veliki otok ob Južni Afriki, ki se je pa obilno obnovilo v zadnjih letih, ko je postal Madagaskar za nas Slovence najbolj zanimivo misijonsko polje radi največjega števila slovenskih misijonark in misijonarjev tamkaj.

Od znamenite frančiškanske trojke: oo. Avbelj, Kovač in Turk je ostal v drugem desetletju samo še Turk, dočim sta ona dva na Kitajskem umrla.

Iz družbe Misijonarjev sinov presv. Srca (ki je kasneje ustanovila v Sloveniji takozvani Knobleharjev zavod) se ni nič več oglasil br. Andrej Kapus in tudi o. Jožef Musar ni deloval več stalno na terenu, kajti izbran je bil za vrhovnega predstojnika družbe, a je kot tak tudi obiskoval svoje misijonarje, o čemer je v KM poročal.

Če so KM v prvem desetletju posvečali pozornost tudi nekaterim misijonarjem hrvaške narodnosti, tega v drugem desetletju skoraj ne zasledimo več, kar je razumljivo, ker je, kot bomo v naslednjem videli, odhajalo toliko slovenskih misijonarjev na misijonsko polje, da so jim „Katoliški misijoni“ komaj sproti sledili in je bilo težko že s tem vedno bolj naraščajočim številom slovenskih misijonarjev vzdrževati stik in jim v začetnih težavah pomagati, zato za misijonarje drugih, čeprav sorodnih narodnosti ni bilo ne časa ne možnosti ne prostora. Tako tudi ne zasledimo več lazarista Tomaža Češka, o katerega narodnosti nismo prav na jasnem.

Tudi br. Martin Berlec OSB, ki je deloval v Indiji, neha poročati.

Že v novembru 1933, torej v začetku drugega desetletja, je umrl v Schillongu, Assam, Indija, salezijanski misijonar Karel Mlekuž.

Ostali pa so tudi v drugem desetletju dopisniki KM naslednji misijonarji in misijonarke iz prvega desetletja:

Še vedno je bil plodovit poročevalec **Jožef Kerec SDB** s Kitajske, a s. **Ksaverija Pirc O.S.U.** ga je v tej dobi kot poročevalka nadkrilila, dočim je njena

vrstnica m. **Rafaela Vurnik O.S.U.** nekoliko manj prisotna; obe sta delovali v Siamu oziroma na Kitajskem. Od jezuitov je najpridnejši dopisnik iz Indije **o. Stanko Poderžaj**, pa tudi **o. Viktor Sedej** se mu pridružuje, v manjšem obsegu brata **France Drobnič** in **Janez Udovč**.

Od salezijancev poleg **Kereca** poroča tudi **Jožef Geder**, ki je bil tudi na Kitajskem. V Južni Ameriki sta se še vedno gibala med prvotnimi prebivalci – Kivarci – v Ekvatorju salezijanca **Bogumil Trampuž** in brat **Dionizij Vrhovnik**, na Japonskem pa duhovnik **Alojzij Floran**, tudi salezijanec.

Iz Južne Afrike so dopisovali kar štirje misijonarji iz družbe **Sinov presv. Srca**, **o. Franc Bratina** in bratje **Rafael Kolenc**, **Mihael Lešnjak** in **Valentin Poznič**.

Tudi v prvem desetletju KM v misijone odišle številne sestre so v dobi, ki jo obravnavamo, ostale bolj ali manj redne dopisovalke, poleg zgoraj omenjenih dveh uršulink: **Dr. Mirjam Zalaznik IBVM** iz Indije, **s. Lucina Mahar** iz družbe **Dragocene Krvi** iz Vzhodne Afrike, **s. Marija Fink FMM** iz Indije, **karmeličanka s. Imakulata Franko** iz Siama, **m. Ksaverija Lesjak OSU** iz Južne Afrike, **loretska sestra Magdalena Kajnc** iz Indije in **Hči Marije Pomočnice s. Veronika Bakan** iz Ekvatorja v Južni Ameriki.

Velik porast slovenskih misijonarjev

A v drugem desetletju, do začetka vojne se je število naših misijonskih delavcev na terenu silno dvignilo in s tem tudi število poročevalcev v „Katoliške misijone“. Prav za prav so bili nekateri v misijonih že iz časa prvega desetletja, a jih KM tedaj še ne navajajo, ker so jih takorekoč odkrili šele v drugem desetletju; le-to bomo v spodnjem navajanju tudi povdarili.

Dobo drugega desetletja po pravici lahko imenujemo dobo slovenske misijonske pomladi. V naslednjem bomo skušali navesti v tem času v misijone odišle oziroma „odkrite“ slovenske rojake po pripadnosti družbam, ki so jih v misijone poslale.

Od misijonarjev je **salezijanska družba** žrtvovala največje število delavcev za misijone v tem času. Bili so to: **Andrej Majcen**, ki je odpotoval na Kitajsko, **br. Joško Kramar**, ki je še kot mladoletnik odšel v Burmo, klerik, kasneje duhovnik **Antolin Avguštin**, ki je odšel na Japonsko, **br. Joško Bevc**, ki je odšel v Siam, **Ivan Cigan** in **Pavel Bernik** sta odšla kot bogoslovca v Indijo in tam postala duhovnika, **Stanislav Pavlin** pa je šel kot brat na Japonsko, od tam pa na Kitajsko, kjer je postal bogoslovec in duhovnik.

Lazaristi v tem času skoraj niso zaostajali za salezijanci. Iz Grobelj sta odpotovala v Belgijski Kongo brata **Anton Kramberger** in **Marcel Kerševan**, duhovnika **France Jereb** in **Alojzij Rupar** sta šla na Kitajsko, kasneje pa istotja še dva druga duhovnika, **Drago Pokorn** in **Jožef Časl**.

Na tretjem mestu so v tem času slovenski jezuiti, eden od teh iz beneške province, **br. Ivan Germek**, ki je odšel v Indijo že v l. 1928, pa ga KM v drugem desetletju registrirajo. Ostali so bili vsi iz jugoslovanske province (ki je v isti dobi poslala tudi več Hrvatov v Bengalijo). Vsi so šli v Indijo, kjer so se zbirali, da sčasoma ostvarijo samostojni slovenski, takozvani **Bengalski misijon**. Za **o. Poderžajem** in **Udovčem** ter **Drobničem** iz prvega

desetletja KM so odšli po vrsti o. Jože Demšar, br. Leopold Vidmar, br. Janez Ribaš in o. Janez Ehrlich.

Prav za prav bi morali po številu odposlanih staviti na prvo mesto slovenske trapiste iz Rajhenburga, ki so l. 1934 v Alžiru ustanovili naselbino z namenom izžarevati evangeljsko ljubezen v mohamedansko okolje; tja so šli že v prvi ekspediciji: dva duhovnika, o. Robert Kukovičič kot prior in o. Krizostom Zemljak, pa brata Zakrajšek in Bevc, čez dve leti pa je šlo za temi še pet bratov: Fortunat Bukovič, Kazimir Toplišek, Emanuel Marčič, Celestin Lavrenčič in Julij Valenčič. Nekaj časa so KM sprejemali in objavljali njihova poročila, a kasneje so se zveze pretrgale in še danes ne moremo prav ugotoviti, kakšna je bila oziroma je usoda njihovega tedaj tako lepega misijonskega podviga.

Poleg gornjih sta odšla tudi iz takozvane **Parmske misijonske družbe** (s sedežem v Parmi v Italiji) dva slovenska duhovnika na Kitajsko: **O. Ivan Kovačevič**, o katerem potem KM veliko več ne poročajo, in **o. Albin Miklavčič**, ki je do svojega povratka v Italijo pred nekaj leti zvesto sodeloval pri „Katoliških misijonih“.

Frančiškani so v tem času dali misijonom, kolikor nam je znano, enega slovenskega misijonarja, **o. Aleša Benigarja**, ki je deloval kot profesor na bogoslovju v Hankowu na Kitajskem in drugod.

Torej je šlo v času takozvane misijonske pomladi, se pravi v drugem desetletju KM do druge svetovne vojne, kar 31 misijonarjev v misijone, od tega večina, 16, duhovnikov oziroma bogoslovcev, ki so postali tam duhovniki. Skoraj vsi, razen bratov trapistov, ki se kot posamezniki niso nikdar oglasili v KM, in o. Ivana Kovačeviča, so bili takoj pritegnjeni kot dopisniki v krog „Katoliških misijonov“.

Dragoceni sodelavci

Med največjimi sodelavci-misijonarji so bili v tem času **od salezijancev** poleg Jožefa Kereca in Jožefa Gederja pač Andrej Majcen, ki sodeluje že od l. 1935 do danes, zdaj v Vietnamu, dalje Pavel Bernik, zdaj v Južni Indiji, ta že od 1934, in Stanko Pavlin najprej z Japonske, nato s Kitajske in zdaj iz Hong Konga, tudi že od l. 1934.

Lazaristi so bili kajpada še posebno navezani na „Katoliške misijone“, saj list izdaja njihova družba in so bili vsaj vsi duhovniki sodelavci lista že pred odhodom v misijone. France Jereb, Alojzij Rupar, Drago Pokorn in Jožef Časl, zlasti prva dva, so bili temeljiti poročevalci in člankarji s Kitajske, pa tudi v Kongo odšla brata, zlasti Kramberger, sta bila inteligentna dopisnika.

Od jezuitov je bil poleg Stanka Poderžaja še iz prvega desetletja zelo skrbni strokovni člankar o. Janez Ehrlich vsa predvojna leta, kasneje je v tem skoraj povsem popustil, dočim je o. Lojze Demšar silno zvest v svojem kramljanju s slovensko misijonsko javnostjo okrog „Katoliških misijonov“. Trije jezuitski bratje, ki so v tem času odšli v misijone, so bili, ob prejšnjih dveh bratih-dopisnikih, malo preveč skromni v korespondiranju z misijonskim listom.

Trapisti so se iz svojega alžirskega samostana le pičlo in kratko dobo oglašali.

Pač pa je bil priden poročevalec **o. Albin Miklavčič** s Kitajske in Hong Konga. Prav tako je pogosto obveščal o svojem profesorskem delovanju za kitajske bogoslovce spisovatelj mnogih kitajskih teoloških učbenikov **o. Aleš Benigar**, brat znamenitega slovenskega „gauča“ v Argentini.

Nove slovenske misijonarke

In misijonarke, ki so odšle v tem času v misijone in od tam dopisovale v KM?

Najštevilnejše so bile pač **usmiljenke** ali s polnim imenom: Hčere krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavelskega, ki so bile in so še največja redovna družba v Cerkvi in tudi v Sloveniji, saj so šteje po svojih številnih postojankah, raztresenih od slovenskega severa do balkanskega juga, tudi okrog 1.400 članic. Ker so duhovne sestre lazaristov, saj imajo z njimi istega ustanovitelja sv. Vincencija Pavelskega in tudi še vedno istega predstojnika, ki je vsakokratni predstojnik lazaristov, zato so bile slovenske sestre s slovenskimi lazaristi in njih misijonsko akcijo okrog KM še posebno tesno povezane in so lepo sledile misijonskim podvigom sobratov.

Kot misijonarke se pa pojavijo še v drugem desetletju „Katoliških misijonov“; v prvem desetletju list ne navaja niti ene usmiljenke v misijonih, s čimer pa še ni rečeno, da nobena slovenska usmiljenka tedaj na misijonskem polju ni bila. Na Japonsko sta odšli **s. Jožefa Zupančič** in **s. Cirenija Jug**, na Kitajsko **s. Katarina Jančar** in **s. Benamina Kardinar**, na Madagaskar, v Vangaindrano, kjer je središče današnjega slovenskega področja, je odšla **s. Genovefa Rešetič**, v glavno mesto otoka, Tananarive **s. Marija Igo** in še pred njo na isti otok **s. Jožefa Malgaj**, ki pa njih pisem skoraj ne zasledimo, samo njih poročilo o odhodu in prihodu v misijone. Več so pisale sestre usmiljenke, ki so v tem času odšle na delo v Alžir in delovale med domačim islamskim prebivalstvom po bolnicah in dispanzerjih ter smo jih zato šteli med misijonarke; najbolj znane so bile **s. Angela Rolla**, **s. Marta Gajšek** in **s. Pia Zupančič**, manj sta dopisovali **s. Marjeta Dernovšek** in **s. Angela Artel**. „Katoliški misijoni“ so sicer v tem času poročali o slovenskih usmiljenkah na skrajnem jugu Južne Amerike, v Punta Arenas, ki so odšle tja na delo in bile dejansko po bolnicah vsaj v prvem času v stiku z marsikaterim primitivnim, še ne krščenim prebivalcem-Indijancem, vendar se niso mogli nikdar odločiti, da bi jih šteli med slovenske misijonarke; v letih 1935, 1936 in 1938 je odšlo tjakaj kar sedem slovenskih usmiljenk, od katerih nekatere še danes tamkaj delujejo. List je leta 1933 objavil seznam kar 187 slovenskih usmiljenk, ki so tedaj delovale v najrazličnejših delih sveta izven slovenskega ozemlja, a v eni naslednjih številki je na drugi strani povdaril, da so bile slovenske misijonarke-usmiljenke tedaj samo tri (misléč one, ki so bile na Kitajskem in Japonskem). Iz tega se vidi, da so se že tedaj „Katoliški misijoni“ ukvarjali z nelahkim problemom, katerega Slovenca, ki se z apostolskim namenom žrtvuje med ljudmi drugih dežel in drugih ver, moremo šteti med slovenske misijonarje, se pravi, v vrste tistih,

ki bodisi z besedo bodisi z deli krščanske ljubezni oznanjajo med nekrščanskimi ljudstvi v pretežno nekrščanskih pokrajinah evangelijski Kristusov.

Na podobno problematiko so KM v želji, da se omejujejo na striktno misijonsko, ne kar splošno apostolsko področje, naleteli tudi v primeru druge številne skupine, slovenskih **mariborskih šolskih sester**, ki so tudi odpotovale na delo v Južno Ameriko, s. **Serafina Černe**, s. **Evfrozina Jureš**, s. **Tobija Fideršek** in s. **Maksencija Vresnik**, in takoj odšle delovat v tedaj še skoraj povsem primitiven in nekrščanski rod Čulupijev na meji Paragvaja in Argentine; o njih ni bilo nikakega dvoma, da so misijonarke v najožjem pomenu besede. Od kasnejših, ki so se začele bolj in bolj podajati zlasti v Argentino, so KM omenili odhod samo še 4 soster. Danes je njih družba v Južni Ameriki povsem ukoreninjena in udomačena, a razen dveh, ki še delujeta v področju zdaj že precej krščanskih Čulupi Indijancev, ostale delujejo po cvetočih vzgojnih institucijah v bolj ali manj versko razvitih delih te dežele, katere večina prebivalstva brez pomisleka priznava svoje pripadništvo k "Iglesia católica, apostólica, romana", zato le-te ne spadajo med misijonarke v našem pomenu besede.

Od takozvanih mariborskih šolskih sester odcepljena skupina tudi takozvanih **slovenjebistriških šolskih sester** se je v svojem misijonskem teženju podala na prav tipično misijonsko področje na Kitajsko, v bolnico mons, Jožefa Kereca v Čaotungu na jugu dežele, kamor jih je on povabil. Prve so bile: s. **Imakulata Maršič**, s. **Cecilija Sarjaš**, s. **Katarina Rous** in s. **Virginija Šiler**, ki so tam v novoustanovljeni bolnici krepko zagrabile za misijonsko delo in redno poročale „Katoliškim misijonom“, ki v tem času oznanjajo odhod še nove skupine treh: s. **Regine Curič**, s. **Marine Drogenik** in s. **Bonifacije Šmid**, katere se pa v tej dobi še niso oglasile listu z misijonskega polja.

Frančiškanske Marijine misijonarke so v tem času poslale v misijone štiri močne slovenske moči oziroma ena od njih je bila šele v tem času po „Katoliških misijonih“ „odkrita“ in predstavljena slovenskim misijonskim prijateljem. a je delovala v Šanghaju na Kitajskem že od leta 1928. To je s. **Gebhardina Hrastnik**, ki še zdaj živi in dela v Avstraliji; dokler je bila na Kitajskem, je v tej dobi delovala in dopisovala tudi s. **Marija Maknisa Luževič**, dalje s. **Kalista Langerholz**, ki je zdaj na otoku Formozi; s. **Leonija**, sedaj **Ivanka Pokovec**, ki je delovala v tedanji Indokini, je odšla nazaj v Francijo, a se po vojni spet vrnila v misijone, to pot v Malazijo. Od teh treh misijonark je najinteligentnejša dopisnica profesorica Langerholz, a tudi Ivanka Pokovec ima velik dar opazovanja in pripovedovanja ter velik smisel za sodelovanje s prevodi, ki jih sama oskrbi.

Od sester sv. **Križa** je v tem času še živela in poročala v KM, kakor smo omenili, s. **Lucina Mahar**, ki je delovala ob vznožju gorovja Kilimandžaro tja do svoje smrti, medtem ko od večine njenih soster, ki so v drugem desetletju KM odšle v misijone, nimamo skoraj nobenih poročil. Od teh sestra je še največ poročala s. **Veronika Brečko**, ki je nekaj časa delovala v Belgijskem Kongu, a je kmalu umrla; s s. **Cirilo Doktorič**, ki je odšla v misijone že l. 1931 v Bengalijo, in s s. **Štefanijo Urih**, ki je kasneje odšla tudi tja, pa KM skoraj niso imeli pismenih stikov: o njiju so poročali le slovenski jezuit-

ski misijonarji v Bengaliji. V Indijo je 1933 odšla tudi s. **Amalija Koren**, pa je tam umrla že leta 1935; o njeni smrti je naš list poročal.

Že v prvem desetletju je v Južno Afriko odšla oblatinja sv. **Franciška Saleškega s. Benigna Šteh**. V drugem desetletju se ji je pridružila tudi njena rodna in redovna sestra s. **Alojzija Šteh**; pozneje pa še s. **Elizabeta Pogorelc** in s. **Vincencija Nevak**. Vse štiri oblatinjke so vestne dopisnice v naš list od početka do danes.

Tudi slovenske uršulinke so pomnožile svoje misijonske vrste v tistih letih. V Južno Afriko je šla s. **Brigita Bregar**; na Tajsko in pozneje v Indonezijo pa s. **Deodata Hočevar**. Posebno ta je pošiljala in še pošilja v KM že ves čas klene sestavke iz svojega misijonskega območja.

Po eno misijonarko Slovenko so v tem času poslale v misijone naslednje ženske redovne družbe:

Sestre Dragocene krvi v Bombay v Indijo s **Konradino Resnik**, ki je že od vsega početka zvesta dopisnica KM. **Kanosijanke** so na Kitajsko poslale s. **Anico Miklavčič**, rodno sestro o. Albina Miklavčiča, ki je iz Kitajske potem odšla najprej v Hóng Kong, nato na Japonsko, zdaj pa dela na Taiwanu (Formozi); sestra ves čas drži tesno zvezo s KM in njihovimi bralci. **Hčere Marije Pomočnice** so že 1931 poslale v misijone zelo podjetno s. **Terezijo Medvešček** v severno Indijo; tudi ona nam redno dopisuje. **Sionske sestre** so v tem času v Tunisu imele Slovenko s. **Matildo Koder**, ki je pridno dopisovala v KM vse do svoje smrti v misijonih. Naš list v tem času omenja tudi novo misijonarko s. **Gerardo Leskovec**, ki je odšla v Indijo; ni pa zapisano, iz katere redovne družbe je; tudi njenih dopisov v listu ne zasledimo.

Vsega skupaj se je v tem času drugega desetletja KM tja do druge svetovne vojne (med vojno pač nihče ni mogel v misijone, vsaj iz Slovenije ne) pojavilo v „Katoliških misijonih“ **40 slovenskih misijonark** v polnem pomenu besede, ki so zvečine bolj ali manj pogosto vse in vredno prispevale k vsebinski vrednosti lista v tem obdobju. Če tem 40 sestram pridamo še 31 slovenskih misijonarjev, se znajdemo pred številom **71 slovenskih misijonskih pionirjev**, ki so ob že prej v misijonih delujočih **22 slovenskih delavcih** pač silno pomnožili in popestrili vsebino Katoliških misijonov, zlasti še, ker so delovali v najrazličnejših misijonskih deželah in najrazličnejših okoliščinah. Tako so bili „Katoliški misijoni“ tedaj s svojimi **91 dopisniki** pač edini slovenski list, ki je imel največ svojih lastnih poročevalcev po vsem svetu!

Kje so danes ti misijonarji in misijonarke

Nekateri od teh 71 misijonarjev in misijonark so umrli že v tem obdobju, nekateri kasneje. Zanesljivo vemo za smrt naslednjih misijonarjev:

Salezijanec **Ivan Cigan** je umrl v Indiji kmalu po novi maši.

Od jezuitov je umrl v severni Indiji **br. Janez Ribaš**.

Od usmiljenk je umrla s. **Pija Zupančič**; od mariborskih šolskih sester s. **Efrozina Jureš** v Paragvaju; od franciškanskih misijonark Marijinih je na Japonskem umrla s. **Marija Maknisa Luževič**; od sester Sv. Križa v bivšem Belg. Kongu s. **Veronika Brečko**; od uršulink s. **Brigita Bregar** v Južni Afriki in od sionskih sester s. **Matilda Koder** v Tunisu.

Vse je zatekla smrt na misijonskem polju sredi misijonarskega dela.

Poleg teh so v tem času odšli v večnost tudi nekateri, ki so že v prvem desetletju KM odšli v misijone, tako mladi **Alojzij Floran** na Japonskem, **s. Lucina Mahar** v Vzhodni Afriki, in **s. Veronika Bakan** v Ekvadorju.

Verjetno so umrli še kateri in še katere, pa za njihovo smrt ne vemo.

Pač pa vemo za vse misijonarje iz drugega desetletja KM – razen za trapiste v Alžiru – ki danes še misijonarijo, nekateri že čez 40 let. Ti so:

Lazarist br. Marcel Kerševan; od jezuitov br. Ivan Germek, o. Lojze Demšar, br. Leopold Vidmar in o. Janez Ehrlich; od salezijancev g. Andrej Majcen, g. Pavel Bernik in g. Stanislav Pavlin.

Od misijonark: usmiljenke s. Jožefa Zupančič, s. Katarina Jančar in s. Benjamina Kardinar; od mariborskih šolskih sester s. Tobija Fideršek; od frančiškanskih misijonark Marijinih s. Kalista Langerholz in s. Ivana Pokovec; od oblatinj sv. Frančiška Saleškega s. Alojzija Šteh, s. Elizabeta Pogorelec in s. Vincencija Novak; od uršulink s. Deodata Hočevnar; iz družbe sester Dragocene Krvi s. Konradina Resnik; od kanosijank s. Anica Miklavčič in od hčera Marije Pomočnice s. Terezija Medvešček.

Torej od 71 v drugem desetletju KM nanovo v misijone poslanih slovenskih misijonarjev in misijonark je danes na misijonskem polju pri delu le še 21 misijonskih moči. Kar 50 jih je od tedaj do danes ali umrlo ali pa se od misijonskega dela poslovilo.

O nekaterih od teh, ki ne delajo več v misijonih, vemo, kje so in kako so. Zanesljivo vemo za naslednje: br. Joško Kramar SDB, ki dela v salezijanskem zavodu na Filipinih, salezijanski brat Jožef Bevc pa v salezijanskem misijonskem muzeju v Italiji.

Bivši lazarist Alojzij Rupar je škofijski duhovnik v Clevelandu; lazarista France Jereb in Drago Pokorn sta v Sloveniji, lazarist Jožef Časl pa v kanadskem Torontu.

Parmski misijonar o. Albin Miklavčič deluje nekje v Italiji.

Mariborski šolski sestri s. Serafina Černe in s. Maksencija Vresnik delujeta na družbenih postojankah v Argentini.

Frančiškanska Marijina misijonarka s. Gebhardina Hrastnik deluje v Avstraliji.

Ko primerjamo številke: v drugem desetletju v misijone na novo odišlih misijonarjev in misijonark nad sedemdeset, danes pa od teh samo še 21 v misijonih delujočih, je treba imeti pred očmi, da je doba 40 ali 30 let dolga doba in da je ves misijonski svet doživel v tej dobi izredni pretres svetovne vojne ter bistvenih sprememb po vseh svetovnih deželah.

A primerjava nam tudi jasno govori, kako je treba misijonske moči vedno znova obnavljati. V času vojne je to bilo nemogoče; takoj po vojni pa so že začeli odhajati v misijone novi slovenski misijonski delavci, da zasedejo izpraznjene postojanke; najprej iz vrst slovenskih izseljencev, pozneje tudi iz domovine. Bog daj, da bi se to neprestano nadomeščanje ne ustavilo več, marveč bi se še preseglo: namesto enega misijonarja, ki odide z misijonskega polja, vsaj dva nova, ker je še treba in dokler se še dá!

Tako bodo tudi „Katoliški misijoni“ kot glasilo slovenskih misijonarjev še in še polnili svoje strani – naslednjih petdeset let!

L. L. CM

25 LET - MISIJSKI ZDRAVNIK

Namesto članka v proslavo srebrnega jubileja zdravniškega misijonskega dela našega idealnega rojaka DR. JANEZA JANEŽA objavljamo njegova kratka nazmišljanja o tej dragoceni dobi njegovega življenja, ki nam jih je poslal namesto obljubljenega sestavka o vseh teh dolgih letih.

Lotung, 27. maja 1973.

Dragi gospod Lenček!

Danes je nedelja, 27. maj, jutri bo 28. maj, ponedeljek... točno kot pred 28 leti.

Na nedeljo so mi rekli, naj grem v ponedeljek iz Vetrinja v Italijo kot prvi zdravnik, da bom tam organiziral begunsko bolnišnico.

Šel sem – in se znašel na kolodvoru v Pliberku sredi rdečih tovarišev. Z mojstrskim skokom v rž sem ušel usodi mnogih tisočev. 6 ur sem ležal v rženi njiivi in imel dovolj časa za meditacijo.

Spomnil sem se, da sem pred leti ta dan promoviral, in spomnil sem se tudi, da sem večkrat mislil in govoril, da pojdem na Kitajsko.

Ko sem po dveh dneh pešačenja prišel v Celovec, sem najpreje srečal g. Kopača CM; povedal sem mu, kaj se je zgodilo; edino, kar mi je na pripovedovanje odgovoril, je bilo vabilo, naj grem naslednji dan z njim v Rim in potem na Kitajsko.

A moja Kitajska se je že mnogo preje začela.

Ko sem bil deset let star, sem prosil očeta, naj me pošlje v gimnazijo. Vprašal me je: „Kaj pa hočeš postati?“ – „V kitajske misijone pojdem“, sem mu odgovoril. „Vse mlečne zobe še imaš in od kod že veš, da je na svetu Kitajska?...“, mi je odvrnil oče.

Ta teden je preteklo 25 let, kar ste me spremili v Buenos Airesu na ladjo, ki me je po dolgi vožnji pripeljala v Šanghaj.

Kot vidite, sem Kitajski in misijonom zvest ostal...

Moje 25. leto je zelo „divje“. Nobeno leto ni bilo tako polno dela in težkih primerov kot letašnje. Ni časa za pisanje, ni časa za utrujenost, ker ni časa za počitek. Povest 25 let je dolga, še ni končana in je vedno bolj pisana, zato ne pričakujte, da bi jo skušal napisati. Pisanje spominov je za stare, penzionirane... Jaz sem še sredi največjega dela.

Nek znan kirurg je takole napisal: Kirurgija je za mlade v srcu; ko čutiš, da se srce stara, odloži nož. . . Ker moram pridno sukati kirurški nož, moram vsaj v srcu ostati mlad in še ne smem pisati spominov na šele 25 let. . .

Mislím, da to razumete in se ne boste jezili, če ne storim tega, kar sem Vam napovedal, da bom namreč kaj več napisal za 25-letnico. Sicer pa drugi itak preveč pišejo in govore, zato bo najbolje, da vsaj jaz bolj molčím.

Ob 25-letnici sem sklenil, da bom delal naprej, saj bolezni ne poznajo obletnic. Delal bom, dokler bom imel moči in dokler bo Nebo to hotelo. . . Imam v zalogi dovolj kranjske trme. . . .

A naj se ob tej prilíki vsaj zahvalím vsem – v tujini in doma –, ki so mislili ali mislijo, da je moje delo v misijonih vredno kakih simpatij. Tudi za denarno pomoč se zahvaljujem. Bodite gotovi, da vsak vinar obrnem v dober namen, kakor je bil žrtvovan in poslan.

Vem, da me vlačíjo po raznih časopisih, knjigah, po radiju in televizíji. . . Vse to me ne zbeга; naj ljudje dobro sodíjo. . . , a zame je

Dr. Janež pri operiranju, stalno obdan od številnih gledalcev-praktikantov in študentk bolničarske šole.

Zdravniki misijonske bolnice v Lotungu; dr. Janež je na sredi, na desnici nekega visokega obiskovalca.

važno, kakšna sodba bo padla ob tistem mojem velikem koraku – od tu v večnost!

Vse lepo pozdravljam,

Vaš Janež.

Tako pismo. Iz njega se zrcali to, kar je prav za prav v dr. Janeževem življenju najlepše in najvrednejše pred Bogom in pred ljudmi, duh globokega krščanskega pojmovanja življenja in dosledno ravnanje v tem duhu; življenje v razdajanju samega sebe je najbolj vredno življenja.

K fotografiji operacije je dr. Janez Janež zapisal: „Po prihodu v Lotung sem začel šteti moje „formožanske“ operacije, a štel sem le do 40.000, potem sem pa nehal šteti. Zame število ni več važno in če na drugi strani kaj pomeni, koliko je človek na zemlji delal, naj pač na drugi strani štejejo in mi bodo potem povedali, če sem dovolj in dobro delal...“

Ta hudomušna dr. Janeževa opomba k sliki je zanj nad vse značilna. Mi vemo, da tam gori štejejo in da so že veliko našeli in zato dr. Janežu od srca čestitamo k tako obilni žetvi teh 25 let! Bog Vas živi, dragi doktor, še mnogo tako bogatih let!

MI VAM - VI NAM!

Od objave v zadnji, se pravi, junijski številki „Katoliških misijonov“ so v jubilejni sklad ob petdesetletnici našega lista, v nekako odškodnino za 50 % povečani obseg lista v tem letu, darovali sledeči naročniki in prijatelji:

Po dr. Kazimiru Humarju iz GORICE v lirah: Marijina družba v Gorici 25.000, Sfiligoj Rozina, 1.000; Čotar, 2.400; Makus Marija, 1.600; Fornazarič Milka, 2.000; Mihelj Karla, 1.000; Dovgan Mila, 1.400; Cotič Angela, 1.000; Kovač Cilka, 4.300 in Kogoj Marija, 8.400; to znese skupaj okrog 77 USA dolarjev. Zelo lep primer skupinske zavzetosti in sodelovanja za slovensko misijonsko stvar!

Iz ZDRUŽENIH DRŽAV SEVERNE AMERIKE so po Karlu Wolbangu CM v isti namen darovali: Stanley Ferkul, Biwabik, 1 dolar, Louis Petric, Cleveland, 3; Anton Rozman, Joliet, 2; Johana Petkovšek, Little Falls, 2; Pavlina Vrečar, Bessemer, 1; Caroline Kuhar, Cleveland, 3 in jezuitski klerik Franci Baraga, po P. Beričič, 1 dolar; skupaj 13 dolarjev.

V FRANCIJI, Merlebach, je darovala Jožefa Rotar 38 frankov, kar je nekako 6 dol.

V ARGENTINI so darovali v pesih (novih): N. N., Slovenska vas, 5; Franc Stanovnik, st. istotam, 100; Virc Zalka, istotam, 10 in Alojz Šonc, Palomar, 30 pesov. Skupaj 145 pesov novih darov iz Argentine, kar znese 12 dolarjev.

Nabirka je torej narasla od zadnje objave za **108 dolarjev**. Od preje zbranega je 305 dolarjev, tako da je vsega sklada doslej **413 dolarjev**.

Prav lepo prosimo vse, ki berete te objave in prošnje za sodelovanje in jubilejni dar, da pomislite ob objavljenih darovih in darovalcih: Če so zmogli ti in te, zakaj ne bi zmogel tudi jaz...!

VSEM DRAGIM NAROČNIKOM!

Eden od načinov, kako priti do kritja zelo zvišanih stroškov izdajanja našega lista, je tudi ta, da nam naročniki poravnajo zaostalo naročnino. Samo v Združenih državah je na primer kakih 50 naročnikov, ki dolgujejo kar za štiri leta ali še več. Če bi samo Ti poravnali svoje obveznosti, bi dobili okrog 800 dolarjev, za nas kaj dragocena vsota. A koliko jih je takih z zelo zaostalo naročnino drugod!!! Lepo prosimo vse, ki so v zaostanku, da skušajo poravnati! — Zelo jim bomo hvaležni!

Uprava.

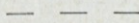
O. Rudeža z gode in nezgode

*Iz pisem o. Radka Rudeža D. J. raznim, v času od 21. II. do 9. VIII. 1972.
z misijona Kasisi v Zambiji.*

Zadnji teden sem bil zelo zaposlen. Prišel sem v Kasisi v nedeljo zvečer, v ponedeljek zjutraj pa sem moral spet na podružnice, ker sem imel delavce v Chisambi: zidarje, mizarje, električarje. In je bil cel teden utrudljiv. Potoval sem od podružnice do podružnice, napravil 888 km. Odprl sem dve novi mašni središči. Ne znam odreči. Je kaj sadov? Mislim, da. V sami Chisambi se je število udeležencev nedeljske službe božje potrojilo. Zakaj se ne bi tega veselili? Ni vsepovsod enako lepo, upam, da še bc, z božjo pomočjo. V četrtek sem obiskal svoje ljudi nedaleč od Litete, kjer delujeta Barica in Emica. Prišel je tudi br. Rovtar. Nisem ga videl, odkar sem se vrnil s počitnic.

Moje delo je res zelo razbito: 23 mašnih središč! Vsako nedeljo po pet maš in nad 150 km! Sedaj so se že začele še šole. V torkih tri v razdaljah 40 km, v sredo tri, v četrtek zopet tri, nato še večerna maša na neki farmi in spet 32 km daleč v Chisambo. V torek zjutraj je na vrsti samo Chisamba, popoldne pa dve naselji, 16 oziroma 21 km daleč, ker treba nečloveške potrpežljivosti. Na enem naselju se je prebujanje šole začelo, na drugem pa se še ubadam s težavami. Tam blizu je še tretje naselje, skoraj povsem jehovsko. Obiskujem ga enkrat na teden. Prebivalci so delavci nekega belega farmarja, protestanta, ki je zelo vesel, če se kdo zavzame za ljudi. V sobotah grem enkrat na sever, 35 km daleč, in nazaj grede obiščem še dve farmi. Drugo soboto pa na jug, zapet 36 km daleč, na dve naselbini, nato domov v Chisambo, kjer sem doslej imel večerno mašo, ki jo pa mislim v bodoče opraviti v drugem naselju. Nato pride nedelja. Ponedeljek bi moral biti dan počitka, pa zadnja tedna ni bil, kar se pozna v vseh ozirih: pošta mi zastane in cel teden sem bolj utrujen.

Skozi cel teden sem vsepovsod sam na delu in potih; še vedno zelo opazujem in premišlujem, kako in kaj, da spoznam razmere velikega ozemlja in najprimernejše kraje za delo. Je pa delo vedno težje, kajti ljudje ne hodijo v cerkev kot nekdanj, ko je bila cerkev prav za prav edina večja sprememba v njihovem vsakdanjem življenju. Danes imajo lepe plače, lepe domove, gostilne na razpolago, za otroke pa šole. V moji cerkvi uči katehist nad 150 otrok, ki niso našli prostora po šolah.

Kdor živi v mestu, ob televiziji in električni luči pa tekoči vodi, nima pojma, kako težko je življenje misijonarja na podeželju. Moje je razmeroma lahko. V Chisambi sem uvedel vodo in elektriko, ne zaradi sebe, ampak da pripravim kraj za neodvisno pestojanko, ki bi je itak ne izročili meni, ker sem še premlad. Drugo področje Moomba ima veliko šol, kar 14 (Chisamba jih ima le 5!), je tik ob poti v mesto,

kamor mnogi ljudje hodijo na delo, a so iz plemena, ki ima sicer lep jezik, a je nagnjen k lenobnosti. Poleg tega je večji del področja pod vplivom adventistov, ki pastoralno skoraj nič ne delajo, so pa vlili v svcje vernike neko izrazito antipatijo do katoličanov. Zelo me mika, da bi mi zaupali samo tisto področje in me drugega razbremenili. Saj je itak obsežno in razvlečeno, ob glavni cesti dolgo 30 km, široko pa 50 km, torej že samo to preveč za enega samega delavca.

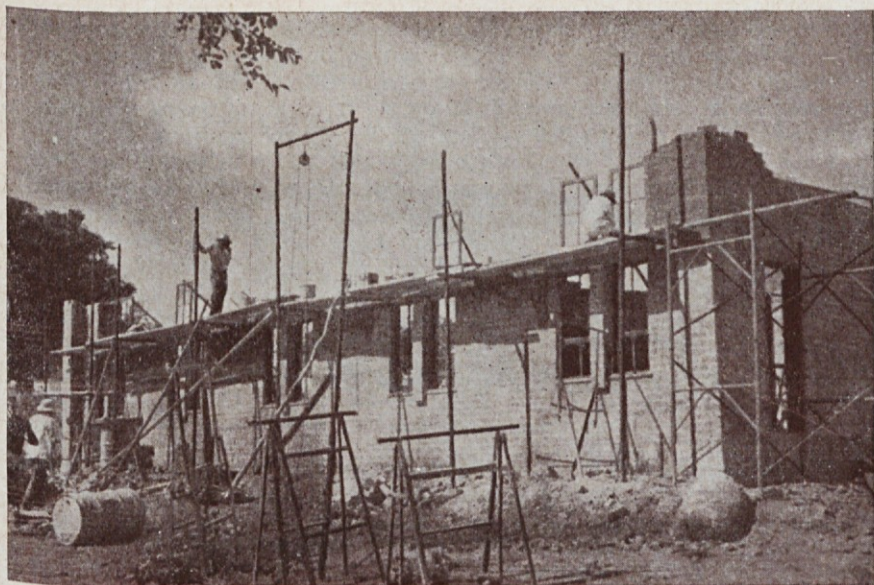
Zadnji teden je bil bolj umirjen. Prevozil sem le okrog 400 km, ker je v petek močno deževalo in se ni splačalo na neko blatno podružnico. Pač pa sem te dni odprl ncvi dve podružnici, kjer je veliko krščenih, a ljudje že leta niso doživeli svete maše, ampak so se samo k petju in molitvam zbirali.

Posebna škoda za versko in moralno življenje tukajšnjih ljudi je pijača. Ko sem prišel maševat na eno izmed podružnic, je bilo tam vse pijano. Tudi v sami Chisambi je bilo prvo nedeljo v mesecu znatno manj ljudi pri službi božji in sem javno preklel kamion-cisterno, ki prevažala domače pivo, in kraj, kjer ga točijo v zapravljanje tako težko zasluženega denarja, v uničevanje družin in celega naroda. Brezvestneži!

V nedeljo je bila četrta maša v Moombi. Zopet je nekdo (nadučitelj katoliške šole v Moombi!) razglasil, da ne bom prišel; to se je zgodilo že tretjič... Vendar je nekaj ljudi le prišlo in sem lepo mirno maševal in pridigal pred mašo, med mašo in po maši. Pctem sem si sevrl tri jajca in jih pojedel s priberačenim kruhom, prav po frančiškansko, in legel, da bi malo počil. A že so me prišli klicat za odhod na zadnjo podružnico. Prišli smo tja že pred tretjo uro. Najprej sem zasebno zmolil dva rožna venca, nato pa z ljudmi še tretjega v lenja jeziku, tudi zato, da se privadijo molitvi, ki je še ne znajo dobro. Molili smo v dveh skupinah in kar lepo je bilo.

— — —

Kot povsod v Afriki, je tudi pri nas vprašanje zase različnost plemen in jezikov. Na področju mojega misijonskega delovanja tja proti zahodu govore jezik lenje, proti severu pa jezik nyanja. Šole pa so vse v jeziku tonga, ki je soroden z lenje. Pač politika. Hoteli so zajeziti vdor jezika nyanja, ki se vedno bolj širi proti severu. Tam prednjači rod Bemba, ki bi rad uveljavil svoj jezik kot narodni jezik. A ker jim to ne uspe, skušajo vsaj zajeziti vpliv nyanja, ki je drugi najmočnejši jezik v državi; a njegovo središče je v državi Malavi, kjer ljudje govore le nyanja in se zato krasno razvija. Pri nas se nobenja domača govorica ne more kaj prida razviti, ker zaradi tolikšne jezikovne mešanice uporabljajo kot skupni jezik - angleščino. No, če bi oblast prevzela zares trda roka, bi lahko ljudem vsilila tudi kak domač jezik za uradni jezik. Gotovo bi bil to bemba jezik, kajti v tem jeziku govore po rudnikih, kjer se shajajo ljudje iz najrazličnejših krajev, ki se potem kar čez noč pobembanizirajo. Bemba je namreč zelo privlačen jezik, izredno lep in bogat, z obilico folklorne primesi in duhovitih pregovorov. Rod Bemba je rod voditeljev. Štiri od devetih naših škofij so na področju Bemba, ki obseže polovico Zambije. Nyanja so pa mehki ljudje, a kot voditelji se kar

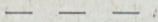

To ni z Rudeževega misijona, pač pa s Tomažinovega, tudi v Zambiji, in sicer kaže slika že peto cerkev, ki jo dviga ta naš neumorni pionir.

dobri. Brez tradicije, brez hrbtnice je rod Lenje; to so prosjaki in lenuhi. Po cele dneve posedajo ob pivu. Tujci pa hodijo k njim in jih izkoriščajo, medtem ko se sami žre iz zavisti. Na ozemlju rodu Lenje je prestolnica Lusaka. Versko se delijo med metodiste, adventiste in katoličane. Tudi luteranci imajo med njimi eno svojih najlepših postojank. Metodisti spet pa imajo najbolj imenitno gimnazijo za dekleta v vsej državi, vsaj tako slove. Po uspehih bi ji tega ne priznal. Zraven je še docela zabita v podeželje, kar 27 km daleč od železnice in med slabimi cestami. Adventisti nimajo privlačnih ustanov, ne šol, ne bolnišnic. Pastor ima osem otrok in osem arov zemlje. Skrbi za majhno kapelico ob svoji hiši. Obiskal sem ga in zelo lepo me je sprejel: njegova žena mi je podarila veliko melono. Zanimivo je tudi, da Lenje po 60tih letih krščenja v deželi še niso zaprosili za lastnega duhovnika. Drugod so škofa tako dolgo nadlegovali, da jim ga je dal. Tudi Lenje bi ga dobili, saj jih je okrog 100 tisoč in blizu mesta so. Duhovnikova prisotnost je v naših misijonih pogoj za vsestranski razvoj tistega področja: poti, vodnjaki, šole, bolnišnice. S šolami so kar dobro oskrbljeni zaradi tekme med adventisti in katoličani. A ni ne ambulante, ne srednje šole, razen prej omenjene metodistične za dekleta, ki pa je močno od rok.

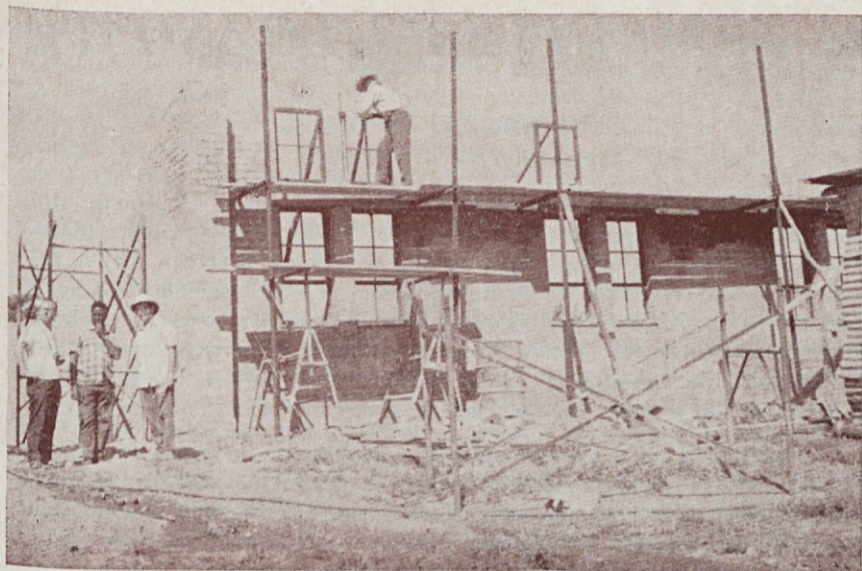
Od misijonarjev imamo vsak svojo metodo misijonarjenja. Tudi jaz svojo. Nimajo me preveč za sistematika, pa sem si vendar izpisal vse krščence svojega področja in jih uredil po naseljih, tako da mi je jasno,

kje se je kaj krščevalo in kdaj. Vsega okrog 3000 krščenih v zadnjih 30 letih. S seboj nosim vedno tudi krstno knjigo in pišem dnevnik svojega apostolskega dela. Konec vsakega meseca uredim tudi račune, vsake tri mesece pa še četrletni pregled. Miloščine in cerkveni davek so natančno popisani. Že na prvi pogled lahko vidiš, kje je več zanimanja za Cerkev. Kaj pa zakramenti? Zaenkrat je moje delo zelo površinsko, saj drugačno skoraj biti ne more, če pa imam podrčje, ki je 100 km na sever in drugih 100 km na zahod, pa še 15 mašnih središč. Prejšnji teden sem razmnožil 22 biblijskih pesmaric, drobna knjižica na 32 straneh. Nato bom razmnožil knjižico skavtskih; kakšnih 80 jih bo. Do božiča bi zelo rad pripravil knjižico božičnih v štirih jezikih; tudi teh bo kakšnih 80. Ne vem, kje si bom vzел čas, ker sem navadno šest dni v tednu „iz hiše“. Pomagam si s trmo. Zadnji čas sem se nekaj prehladil: zjutraj imamo slano, pa sem imel v nedeljo od petih maš štiri na prostem v neprijetnem hladnem vetru.

Zadnjič sem peljal dva novince na določen kraj svojega delokroga na „apostolsko vajo“. Pctem sem šel naprej do Litete, kjer bi se bil rad sešel s hrvaško skupino, ki naj bi se tam poslovila od skolastika Regine, ki bo jutri odpotoval na študij v Ameriko, skozi Jugoslavijo. Pa jih nisem več dobil. Pač pa sem za hišo zagledal mladega človeka, ki se je sončil. Pozdravil sem ga. Odgovoril mi je v krasni angleščini. Pogledam knjigo, ki jo je bral: Finžgarjeva „Dekla Ančka“. Andrej Kogoj je bil, nečak jezuita Kogoja, ki je na sismografskem inštitutu v Libanonu, sam pa kot letalec služi v Londonu. Je tudi sorodnik Barice Rousove, ki je v Liteti za bolničarko. Nekaj dni dopusta je imel, pa je prišel v Nairobi, si najel majhno letalo in čez Kenijo in Tanzanijo priletel v našo Zambijo. Izredno razumen fant je in prav prijetno je bilo poslušati njegove doživljaje s poleta čez tri dežele. Bil je pri novi maši našega Mlakarja, kjer se je srečal z o. Kokaljem in drugimi. Dobri dve uri sva se pogovarjala, preden sta se vrnila Emica in Barica. Še kako uro sem ostal v njihovi družbi, nato pa sem jo mahnil v Chisambo.

V petek sem nadzoroval delo našega katehista v pomožni šoli. Dober fant, pa ima tudi svoje muhe. Zmeraj mu naročam, naj uči otroke molitve in branja, on pa jih najrajši uči pisanja... V soboto sem šel na tri postojanke. Ravno 3 km pred prihodom na prvo mi odleti vijak, s katerim so pritrjene baterije, ki so v dotiku z ogrodjem povzročile kratek stik, Dim in - vozilo je obstalo. Tiste tri km smo ga morali porivati... Precej hladen veter je pihljal, kar sapo nam je jemalo. Na srečo je prav tisti teden prišel v vas mehanik, ki skrbi za traktorje po vsem okolišu. Pogledal je avto in ugotovil, da je malo žice pregorelo. Nategnil je vse druge, pritrnil in mi velel, naj vžgem motor: zabrnelo je. Namestil je spet vijak, vse močno pritrnil in v 15 minutah smo bili spet na poti. Maševal sem le na dveh postojankah in se vrnil domov. Naslednjo nedeljo, peto v mesecu, sem imel le tri maše in obiskal še dve mašni središči. A čutil sem vedno večjo slabost. Že nekaj dni prej mi je bil zdravnik zaradi prehlada ukazal devet dni molka in počitka, pa se naročila nisem držal. Zdaj se je pa

Ob gradnji nove Tomažinove cerkve: na levi o. Jože Kokalj D. J., v sredi ravnatelj šole v Feiri (kjer ta cerkev stoji), desni o. Tomažin.

prehlad še bolj razdivjal in bom nazadnje le moral za nekaj časa ubogati zdravnika.

— — —

P. Kokalj se je vrnil že v nedeljo 7. avgusta. Sestra Zora ga je videla še isti dan. Ustavil sem se pri njej, ko sem se vračal od svojih nedeljskih maš. Je ravno ob poti in me nič ne stane, če se ustavim. Razmnožila je zvezek skavtskih pesmi in zdaj jih bodo redovnice sešile v knjižice.

Moje grlo ni še dobro, potrebovalc bi več počitka. Kar se mi popravi čez teden, poderem v soboto in nedeljo... O. Kokalja sem obiskal včeraj, ko sem se vrnil iz enodnevnih ture po svojem področju.

Domov grede sem se srečal še z o. Tomažinom, ki se je ravno pripravljal z močno natovorjenim kamijonom nazaj v Katondwe. On je vsestransko najboljši misijonar, kar jih imamo, gradbeno, pastoralno in duhovno. Je pa trd, a brez tega ne bi mogel toliko in tako temeljito delati. Je tudi zelo discipliniran sam do sebe: Nič brez škofa, nič brez provincijala... Misli graditi cel kompleks v Feiri: cerkvico, dvorano in župnišče. Vsi se čudijo, kako more finančno tako dobro voziti. Seveda ga vse stane mnogo manj, ko vse sam kupuje in prevaža, čeprav je njegov misijon kar 250 km od Lusake. Privincial mi je rekel, da gre drugo leto na počitnice (1973).

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI!

O. V. KOS DJ, JAPONSKA

Če lahko verjamemo zgodovinarju Evzebiju, da so sv. Pavla ubili l. 67, in če tolmačimo Pavlovo drugo pismo Timoteju, da je bilo napisano v Rimu v senci smrtne slutnje (prim. 6. stavek četrtega poglavja), potem zadobijo Pavlove besede tega pisma poseben pomen. V stavku, ki ga v svetem pismu označujemo s številko devet v drugem poglavju – Pavel ni trgal svojih pisem tako na poglavja – beremo, da Pavlova ječa ne more zatreti širjenja Božje Besede. Ječa, katere vrata se bodo Pavlu odprla le v smrt, bo na poseben način koristila temu širjenju.

Pavel ve, da se v svojem zaupanju ne za^{na}ša na naravne kategorije, po katerih je smrt enostavno konec, dosmrtna ječa pa bližnjica k temu koncu. Pavel se naslanja na vero, od katere zavisi učinkovitost njegovega in njegovih sodelavcev oznanjevanja (prim. istega pisma 3. poglavje, vrstice 11 - 17).

Tisoč devetsto let po Pavlovi smrti vemo, da so bile njegove besede resnične, njegovo trpljenje in zaupanje, naslonjeno na vero, sto procentno poplačani. Kdo lahko trdi enako o besedah in delovanju Pavlovih krivnikov, pa čeprav so imeli tedanji svet v svojih rokah – koliko njihovih besed in dejanj je ostalo za zgradbo boljšega sveta?

Če se ozremo na moderno Japonsko, na njena niti dva odstotka kristjanov (niti en procent katoliških, skoraj en procent nekatoliških), medtem ko ostali sto in en milijon nič ne ve o našem Gospodu Jezusu, ali pa slabo misli o Njem – se mi zdi razmerje številk brezupno, kolikor pridejo v poštev naravne kategorije. A naš Gospod Jezus je tako živ, kot je bil med Pavlovim zaporom. Enako živ, enako mogočen. Naravne kategorije ne morejo do Njegovega srca; le veri je dano govoriti z Njim v jeziku molitve; in s klicaji v obliki žrtev kakršnekoli oblike.

Ta položaj je čudovita priložnost: Čim bolj se zdijo in so naravni pogoji poganke Japonske proti širjenju evangelija – mimogrede: dosti nagasaških kristjanov se po preselitvi v mesta več ne zmeni za vero – toliko bolj zaupno se lahko dotaknemo Jezusovega Srca in vse upamo od Njegove ljubeznive vsemogočnosti. Vera nam daje „zaupen dostop k Bogu“ pravi isti Pavel v pismu, ki ga je bil pisal v svojem prvem rimskem zaporu in ki ga splošno imenujemo „pismo Efežanom“ (12. vrsta 3. pogl.). To zaupanje je znamenje novega, od Jezusa odrešenega človeka (primer istega pisma, isto poglavje, 16. vrstica). Čas in prostor

in način uslišanja naših molitev pa moramo prepustiti Jezusovi Previdnosti. Od Pavlove smrti do miru med Cerkvijo in rimskim cesarstvom je preteklo približno 270 let, polnih preganjanja, krivic in trpljenja. Od molitev mučenih in uničenih japonskih kristjanov na koncu 16. in prvega desetletja 17. stoletja do zakonito zajamčene verske svobode na Japonskem je moralo preteči 251 let.

In tudi to je v čast božjo, Tak način širjenja evangelija, ko je vse temno in le luč vere v srcu plapola. „Kakor trepetajoč plamen sveče v nočnem vetru smo“, so pisali japonski kristjani l. 1588 v Rim. In tudi to spada v dramo grajenja Božjega Kraljestva za bodočo zemljo; to dramo je začel naš Gospod Jezus, in na zadnji dan starega sveta bo izzvenela v pesem zborov angelov in ljudi. Kakor vsaka pesem, je tudi ta zgrajena na razlikah in presledkih med glasovi, in na vseh barvah od smeha do krika, od šepeta potoka do hrumenja vetrov.

Japonska vam nudi čudovito priložnost – s svojo versko svobodo in stomilijonskim prebivalstvom, čigar naravno ljubeznivost je ožudoval že sv. Frančišek Ksaverij, in – s svojim strahom pred vero, s svojim vljudnim podsmehom za vero, s svojo zaverovanostjo v to, kar se da s peterimi čuti dojeti, prijeti in imeti. Kakor ovce brez pastirja so. Na svetovnem knjižnem trgu letnih izdaj je Japonska na četrtem mestu, za Sovjetsko zvezo, Združenimi državami in Britanskim kraljestvom. Toda koliko besed teh tiskanih knjig jim govori o tem, da vera v Kristusa Boga-človeka ne le ne uniči naravnih vrednot, marveč jih ohrani celo pred smrtjo?

Pred petimi leti, tj. l. 1968, je bilo tiskanih točno 31.086 knjig; koliko poglavij je znalo govoriti o veri, ki usposobi človeka, da se s hvaležnim srcem preda vsem svojim čutom, ki mu posredujejo božji svet? Med prvimi poglavji v sveti knjigi te vere je celo zapovedano, da se človek posveti človeški ljubezni in odkrivanju in osvajanju sveta; in da bo smrt nekoč vržena iz tega sveta.

Japonska stoji s številom dnevnih časopisov na tretjem mestu med državami, to je: za ZDA in ZSSR; 502 časopisa prideta na vsakih 1000 oseb... In vendar jim nihče nič ne poroča objektivno, da je bil tek zgodovine spremenjen, odkar je Jezus vstal od mrtvih, in da so to najvažnejšo novico sveta ljudje v drugih delih sveta izročili od ust do ust skozi stoletja in l. 1549 (15. avgusta, natanko povedano) je eden izmed njih prinesel to vest v Kagóšima na jugozahodnem delu otočja... Pred dvema letoma je oddajalo na Japonskem 713 radijskih postaj in 283 televizijskih postaj. Tiskana in poslušana in gledana beseda ne bo mogla osrečiti japonskega srca, dokler ne spozna Večne Besede, za nj učlovečene.

Ne zamudite te čudovite priložnosti, da s svojo srčno molitvijo „sodelujete“ (primerjajte Pavlovo prvo pismo Tesaloničanom, 2. vrsto 3. poglavja) pri gradnji bodočega sveta, ki se je bil začel z Jezusovim vstajenjem. Vsak narod prinese svoje zaklade v Cerkev, in čim prej jih prinese, tem bogatejša je vsa Cerkev. Ne zamudite te priložnosti, da s svojo zvesto molitvijo (in rad bi dodal: z občasno žrtvijo) pospešite trenutek, ko bo dosti, dosti Japoncev stopilo v občestvo, ki ga je s svojo krvjo začel graditi učlovečeni Božji Sin, za srečo nas vseh.

Izrabite to čudovito priložnost, dokler živite (spet primerjajte, prosim, zadnje Pavlovo pismo Timoteju, 4. poglavje, 3. in 4. vrsto, kjer govori o izrabljanju dobre prilike). Saj se spominjate Jezusove enačbe – „kar ste storili najbolj neznačnemu človeku, ste meni storili“? „Brez vere sem bil,“ bo tedaj rekel smehljajoč se spominjajoči Jezus, „pa ste mi jo šli izprosit.“ „Kdaj?“ se boste začudili. In Jezus bo smehljaje odvrnil: „Ko ste brali o Japoncih in se niste spotaknili ob nerodnih piščevih besedah, ampak ste šli naravnost v moje srce iskat.“ In tedaj se vam bodo globoko japonsko priklonili vsi, ki ste jim s svojo vztrajno molitvijo (in, ali smem dodati: skrito žrtvijo) pomagali do spoznanja resnično živega Boga.

S. Anica Miklavčič na Formozi (blizu Japonske) s svojim pevskim zborčkom pred dvema leti; zdaj so že večje in več jih je. . .

VIETNAMSKA TRAGEDIJA

Napisala je s. TEREZIJA ŽUŽEK SCMM, Južni Vietnam

Qui Nhon, 10. januarja 1973.

Od lanskega marca sem tu, kamor me je bila božja previdnost povedla v trenutkih, ko je vietnamska vojna najbolj zadivjala: ko so se prvi ameriški vojaki in njihovi zavezniki začeli odpravljati – domov. Samo to sem vedela, da je bilo prav, ker sem prišla, prišla z vero v srcu in z zaupanjem v Boga. Po vseh teh mesecih strahot in trpljenja pa se mi zdaj začenja le svitati, zakaj sem morala v to deželo prav v najtežjih trenutkih njene starodavne, pa tako žalostne zgodovine.

Po dolžnosti bom tu ostala do konca marca. Preden bom odšla, bi vam, dragim misijonskim prijateljem, rada vsaj bežno popisala to deželo, ki je danes predmet pisanja in poročanja po vsem svetu. Ker je bilo zaradi vojne moje delo omejeno zgolj na bolnišnico, premalo poznam deželo in ljudi, med katerimi živim, da bi lahko o vsem strogo objektivno

Misijonska zdravnica s. Terezija Zužek med Vietnamci, ki čakajo pred bolnišnico v Qui Nhon, kamor je bila nujno poslana.

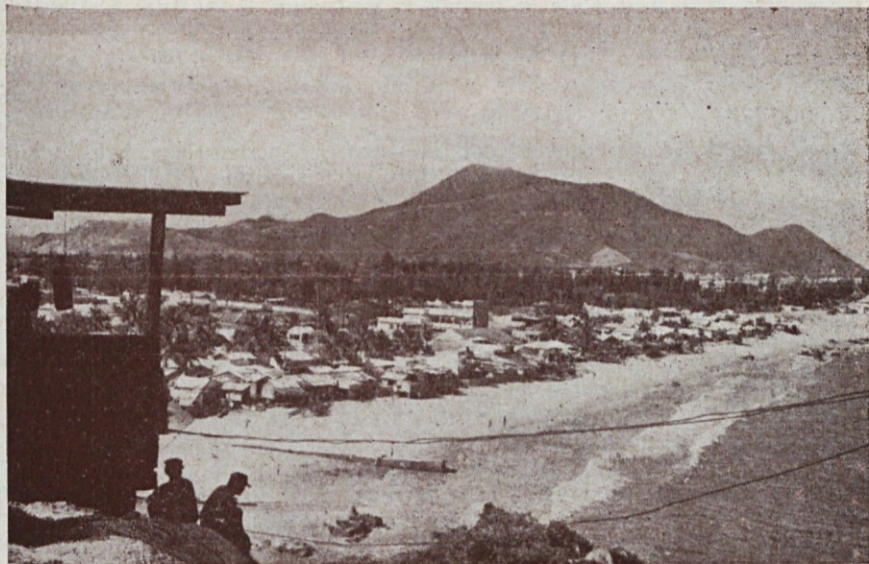
poročala. Iz različnih virov sem skušala nanizati nekaj naglavnih postaj njene pestre zgodovine: brez te nam je docela nemogoče razumeti njeno zamotano sedanost in še težje uganiti njeno bodočnost.

NEKAJ ZGODOVINE

Po osvobojenju leta 939 so si Vietnamci ravnodušno izposojali kitajske kulturne vrednote – Kitajska na severu je bila njihova najmočnejša sosedica – ter prilagodili svojim navadam, svojemu mišljenju. Zaradi svojske zemljepisne lege Vietnama, ki je zasajen med dve največji in najpomembnejši azijski deželi – Kitajsko in Indijo, se je Vietnam naravno opredil tudi s kulturo obeh dežel in jo nekako posvojil. Obe glavni verstvi v Vietnamu sta iz teh dežel: konfuceizem iz Kitajske, budizem iz Indije. Primitivna vera prastarih Vietnamcev je bil animizem. Budizem, ki so ga prinesli iz Indije, je Vietnamcem govoril o minljivosti vsega zemskega: samo nirvana – popolna odsotnost slehernega pozelejnja in hrepenenja je tisto vredno, kar človeka dviga. Budistični nauk o opravljanju dobrih del, usmiljenja in podobnega, pa najsi je tudi v sporu s pravico, je močno vplival na vietnamsko duševnost. A nič manj ni Vietnamcev zajemal iz Kitajske uvoženi konfuceizem, ki se tudi zavestno odvraca od zagledanosti v snovne dobrine tega sveta kot naglavnega cilja človekovega življenja: po Konfuceju je za človeka prvo in najvažnejše – нравna in umska popolnost.

Politično je bil Vietnam v starih časih monarhija: politična, gospodarska, družbena oblast – vse je bilo združeno v eni osebi – v kralju, ki je državo vodil, urejal, dajal zakone, za njihovo izpolnjevanje skrbel po svojih najbližjih kraljevskih uradnikih in služabnikih – mandarinih (tudi v tem je kitajski kulturni vpliv očiten). Z izjemo od drugih azijskih kraljestev pa mandarinska čast in moč v Vietnamu nista bili dedni: mandarinstvo si si zadobil samo po svojih umskih in нравnih zmožnostih in sposobnosti. Ljudstvo je v kralju in v mandarinu zrló vodnika, katerih glavna naloga je bila izobrazba naroda, skrb za njegovo dobro, bramba za njegovo varnost. Če si kralj za življenje ni znal prisvojiti zaupanja ljudstva, so ga ljudje po vsej pravici lahko odstranili s prestola in posadili nanj drugega, vrednejšega in sposobnejšega. Družbeni red je bil v tistih starih vietnamskih časih nekako takle: kralj – podložnik; mož – žena; oče – sin. Nравno življenje je temeljilo na peterih krepostih, ki so: jan, li, j, hsing – radodarnost, vljudnost, stanovitnost, razumnost in zaupanje.

V 15. stoletju so se Vietnamci skušali otresti vsakršnega kitajskega kulturnega, družbenega in še posebej političnega vpliva in nadvlade. Boj za pristno narodno svobodnost in samobitnost je bil dolg, žalosten in boleč: trajal je celih 200 let. Ob koncu je bil Vietnam pač preutrujen, preizčrpan, preoslabljen, da bi se mogel zaresno upreti novi nevarnosti za svobodo in samostojnost, ki je tokrat prihajala od onstran morja: iz Francije. Prvih sto let so bili odnošaji do Evropejcev – prvačili so tu

Pogled na Qui Nhon, torišče delovanja s. Terezije. V ospredju vojaška postojanka

Francozi – kar nekam znosni, skoraj prijateljski. Trd narodni odpor do francoske vsiljivosti, ki je bila vedno hujša in vedno bolj nasilna, posebno po francoski revoluciji in v času napoleonskih vojsk, pa se je začel leta 1820, ko so iz Vietnama izgnali prvega uradnega francoskega poslanika

POD KOLONIALNIM PRITISKOM

Vietnam je takrat stopil na križpot svoje zgodovine. Kralj Minh Mang se je slednjič z užaljenimi Francozi, ki so zahtevali vedno več pravic v deželi in jo dejansko spreminjali v svojo kolonijo, nekako sporazumel in se z njimi pomiril. A v izbiri svojega naslednika je imel vladar kaj nesrečno roko. Ko je 1841 umrl, se Vietnam prav zaradi vladarske nesposobnosti in nepriljubljenosti novega kralja ni bil več zmožen upreti francoskemu nasilju. Francozi so tokrat udarili v deželo z vojsko in z mornarico. V petih letih so si prilastili vse južne pokrajine, ki so jih združili v lastno upravno politično kolonialno enoto zvano Končinčina. Boj pa je trajal z neenakimi uspehi, le z majhnimi presledki od 1858 do 1883. Posebno junaško se je v tem boju proti francoskemu napadalcu izkazal kralj Tu Doc, vnuk kralja Minh Manga. A komaj leto dni po njegovi smrti je Francozom uspelo, da so si postavili prvo lastno domačo vlado v središču glavne vietnamske dežele v Annamu, hkrati pa tudi na vietnamskem severu, ki meji na Kitajsko, v deželi Tonkin. Ko se je leto dni pozneje kralj Nam Nghi Francozom uprl, so ga le-ti brž

premagali, vrgli s prestola in izgnali iz Vietnama. S takšnim ravnanjem tujega napadalca pa je bil vietnamski narodni ponos globoko zadet in ranjen. Na tiho je v vseh Vietnamcih začel rasti sprva prikrit, pozneje odkrit odpor do Francozov, ki so si leta 1883 deželo docela osvojili in jo preustvarili v svojo kolonijo.

Francoska kolonialna oblast je povsem onemogočila kakršnokoli politično združenje razkosanega Vietnama. Pač pa so Francozi kot modri politiki ohranili osnove vietnamskega življenja in vietnamske kulture, kar jim je bilo samo v korist. Kot uradni jezik so v Vietnamu vpeljali francosko, ki so jo obvezno učili tudi v vietnamskih šolah. Vietnamski jezik pa so začeli pisati v latinici – ena od redkih francoskih kulturnih zaslug v Vietnamu. Danes je vietnamščina edini azijski jezik, ki je za pisavo sprejel latinico – v francoski transkripciji. Francozi so brž uvideli izreden politični in družbeni pomen mandarinstva: zato mandarinov niso odpravili, pač pa so jih spretno vključili v svojo kolonialno politiko. Tudi družbeno ureditev, kot so jo v deželi našli ob svoji zasedbi, so v celoti sprejeli in obdržali. Odvzeli pa so Vietnamcem pravico do vodilnih političnih, gospodarskih in kulturnih položajev. S tem pa so nevarno škodili vietnamskemu značaju: ljudje so začeli izgubljati svoje izredne zmožnosti za odgovornost, za organizacijsko vodstvo, za plodno ustvarjalnost na vseh družbenih področjih. S posebnim zakonom leta 1887, ki je dokončno potrditev zadobil leta 1895, so Vietnamcem prepustili edinole kmetovanje, sami pa so si zadržali popolno nadzorstvo nad industrijo, nad izvozom, v prometu, v bančnem poslovanju, pa tudi v modernizaciji kmetijstva. Vietnamec je imel na izbiro le dvoje poslov: biti vsaj za silo svoboden kmet, ali pa postati francoskemu osvajaču vdan mandarin.

EVANGELIZACIJA

Katoliško misijonarjenje se je v Vietnamu začelo stoletja pred prihodom Francozov. A s francosko navzočnostjo v deželi je misijonstvo zadobilo večje možnosti in močnejši razmah. Ljudstvo se evangeliju ni upiralo. Pač pa je bilo katolištvo nevarno že kralju Minh Mangu, ker je predstavljal vrhovno duhovno in politično oblast: v njem sta bili obe nekako posebljeni, saj se v vietnamščini kralj dejansko imenuje „sin nebes“. Razumljivo, da Mangovemu dvoru katoliško oznanjanje enega in edinega Boga, vladarja nebes in zemlje in hkrati vsakršno odklanjanje pobožanstvenja človeka in hkrati posebljanja božanstva v vladarju, ni šlo v račun. K vsemu je katolicizem dvor imel tudi za vsiljeno vero, ki je bila hkrati vera francoskih napadalec, tedaj vera, ki nasprotuje vietnamski svobodi in narodni časti. Zato je katoličane in misijonarje kralj Minh Mang preganjal.

Kot smo že omenili, Vietnamci francoske oblasti v srcu nikoli niso priznali. Stiskali so zobe in čakali na primeren trenutek, da pariški jarem vržejo s sebe. Prerazlični upori tu in tam, mnoge vstaje, ki so se klavrno končale – Francozi niso varčevali s svincem in z vešali –, pa tudi organizacija modernih političnih strank v Vietnamu, ki so se začele

Bolnišnica Svete Družine v Qui Nhonu, kjer je delovala sestra Terezija

ustvarjati po francoskem vzgledu, vse je dejansko moralo čakati na trenutek, ko se bo Francija znašla v bolj kritičnem stanju, kot je bila v prvi svetovni vojni. Tak kritičen trenutek za Francoze je prišel s francosko kapitulacijo junija 1940 po Hitlerjevem vdoru v Pariz. Francoska kolonialna moč in oblast sta bili kar čez noč odrezani od matične Francije. Francoski zlom so izrabili Japonci, ki so že nekaj let prej napadli Kitajsko in si jo vsaj nominalno podvrgli – čeprav so ji dejansko vladali edinole – v pokrajinah ob Tihem in Kitajskem morju, medtem ko so v notranjosti dežele naleteli na trd odpor in si je nikdar niso zmogli osvojiti – ter vdrli čez severno vietnamsko mejo v Vietnam, prisilili Francoze h kapitulaciji in v deželi vzpostavili svojo zasedbeno oblast.

Japonci so vso javno upravo prepustili Francozom, sami so si zadržali le politično in vojaško oblast. Vietnam je japonski imperializem mikal že dolgo, posebno zaradi izredne strateške lege te azijske dežele, saj je ta svet nekaj vhod v vse druge vzhodnoazijske dežele: Tajsko, Kambodžo, Laos, Malazijo. Decembra 1941 so se Japonci po napadu na Havaje zapletli v vojno z ZDA in z ostalimi zapadnimi zavezniki. S tem so izgubili do 80 odstotkov svoje trgovske izmenjave z zapadom in z ameriškim vzhodom. Z odmetom atomskih bomb na Hiróšimo in Nagasaki avgusta 1945 so Japonci kapitulirali. Od Japoncev postavljeni vietnamski kvizling Tran Trong Kim je odstopil in oblast predal najvišjemu mandarinu: ta je bil poznejši vietnamski kratkotrajni cesar Bao Dai.

PREVARANO UPANJE

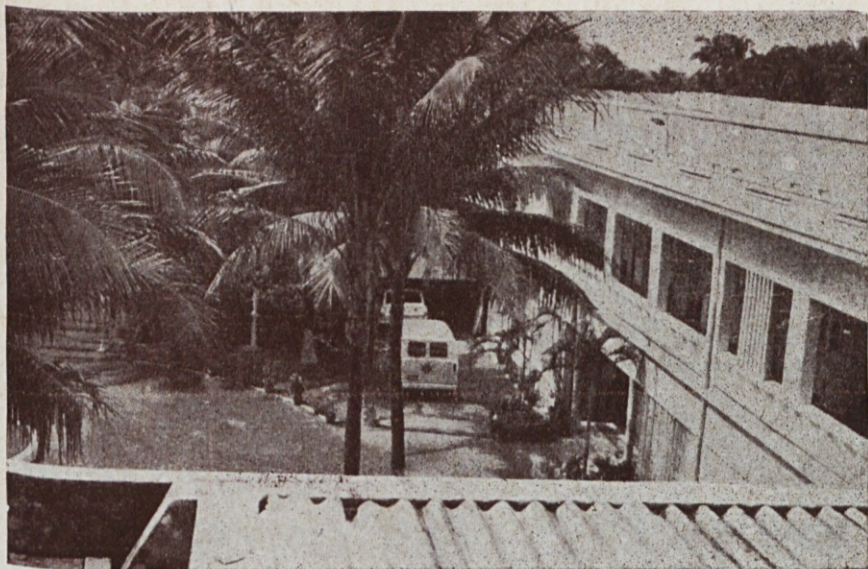
Vietnamci so bili ob japonski kapitulaciji prepričani, da jim je prišla resnična svoboda, narodna in politična samostojnost in konec vsa-kršne kolonialne oblasti. Japonci so se iz Vietnama poraženi začeli umikati, Bao Dai pa je kot novi vietnamski vladar zaprosil zmagoviti zapadni svet, še posebej pa prejšnjega kolonialnega gospodarja – Francijo za politično, vejaško, gospodarsko in moralno pomoč z namenom: zagotoviti Vietnamu združitev, svobodo in državno samostojnost.

Na vso nesrečo pa je postdamski pakt junija 1945 določil, da bodo po kapitulaciji Japonske Vietnam znova zasedli Francozi. Prav ta usodni sklep velikih sil, ki se ne ogledujejo na male države in narode, če jim tako velevalastna korist, pa je bil prvi povod za izbruh komunistične revolucije v Vietnamu. Medtem ko so Amerika, Anglija in Francija slavile zmage nad Japonci, so se pa v Indokini, ki jo sestavljajo Vietnam, Laos in Kambodža začeli komunisti pod zastavo narodnoosvobodilnega boja pripravljati na osvojitve oblasti na azijskem jugovzhodu s pomočjo in orožjem Sovjetske zveze in, kot se paradoksnost sliši, takrat še Čang-kajškove Kitajske...

HO ŠI MINH

Vodstvo narodnoosvobodilnega boja je prevzel komunistični voditelj Ho Ši Minh, izšolan v Sovjetski zvezi in na Francoskem, ki je ustanovil politično in vojaško osvobodilno fronto z imenom Vietminh, kjer pa je vietnamska komunistična partija imela prvo in poslednjo besedo. Druge vietnamske stranke so bile kaj slabo pripravljene na prevrat, večina sploh ni računala na možnost ponovne francoske kolonialne okupacije po končani vojni. Ko so se te stranke zavedele, kaj se pravzaprav v Vietnamu dogaja in da so komunisti sprožili svojo revolucijo, je bilo že prepozno za uspešen nastop. Vietminh je bil ustanovljen dan po odmetu prve atomske bombe na Hiróšimo, se pravi 7. avgusta 1945. V dobrih dveh tednih se je polastil vse uprave na severu v Tonkinu. Ho Ši Minha so podprli tudi umikajoči se Japonci, ker jim je obljubil varen povratek na Japonsko, pa tudi Združene države niso štedile s pomočjo, pač že takrat iz nasprotja do Francije, ki se je v vseh poznejših letih še zaostri- lo, doseglo pa svoj višek ob obleganju trdnjave Dien Bin Fu na severu, ko je Pariz predsednika Eisenhowerja rotil za letalsko pomoč, pa je ni prejel, kar je privedlo do popolne francoske kapitulacije v Indokini.

Vietnamski demokratični politični prvaki so se brž po nastopu Vietminha dobro zavedali, da jim je le-ta mnogo nevarnejši kot pa francoski kolonizator. Zmedo in nesrečo je še povečal nastop Kitajcev na vietnamskem severu, ki so po japonskem odhodu z vojske zasedli Tonkin. A korumpirani Čang-kajškovi kitajski generali so se rajši povezali s Ho Ši Minhom, kot pa z demokratično usmerjenimi politiki: Ho Ši Minhu so dali tudi vse vojaško in gospodarsko pomoč. Nekaj pozneje pa se je Kitajska severnemu Vietnamu po zelo ugodni pogodbi s Parizom odpo- vedala v korist Francozom. Francozi so se na sever vrnili kot Ho Ši Minhovi prijatelji, saj jim je dejanske vojaško in politično pomogel do ponovne vlade v Tonkinu. Prav zato so Ho Ši Minhov Vietminh tudi

Pogled na notranje dvorišče bolnišnice, kjer je delovala s. Terezija.

priznali za legalno vietnamsko vlado na severu. Vietminh je zdaj uradno vzpostavil svojo politično in vojaško oblast v Tonkinu. Ho Ši Minh je dobro vedel, da se bo boj proti Francozom prej ali slej obnovil. Pripravljal se je na ta usodni trenutek, posebe še, ker je imel za seboj vietnamske množice, ki v njegovem Vietminhu niso zrle komunistične revolucije, marveč resnično narodnoosvobodilno gibanje za popolno samostojnost vsega Vietnama. Prav vrnitev Francozov v Vietnam so Ho Ši Minhovi agitatorji znali izredno spretno izrabiti med ljudmi s hujskanjem proti včerajšnjemu okupatorju in s pozivanjem na vsenarodno vstajo. Vojna s Franczi, ki jo je spremljala hkrati prava komunistična revolucija z vsemi strahotami, je bila neogibna: začel se je dvoboj med Francozi in vietnamskimi demokratičnimi voditelji, ki so se dobro utrdili na jugu, s Ho Ši Minhovim Vietminhom na severu. Vojna je trajala tja do leta 1954, ko jo je po francoskem porazu v Dien Bin Fuju na severu za kratko dobo prekinila ženevska pogodba z začasno delitvijo Vietnama v dve samostojni državi: Severni in Južni Vietnam.

BAO DAI

Mož, ki je v teh letih na Vietnamskem igral usodno važno vlogo, je bil Bao Dai. Potomec starodavne mandarinske družine iz kraljevske-cesarske prestolnice Hue na severu, je bil prestolonaslednik, ko mu je bilo komaj dvajset let. Od mladih let so ga vzgajali v Franciji, zato se je tudi navzel francoske miselnosti in je bil vse življenje največji zagovornik Francozov. Ko je Japonska zasedla Vietnam, ga je Petainova vichijska vla-

da poslala v Indokino kot državnega poglavarja – s pristankom Japoncev – Francoske zveze, kot se je v tistih časih vietnamska francoska kolonija uradno imenovala. Brž je spoznal vlogo Ho Ši Minhovega Vietminha na severu, pa tudi ni prezrl poraščanja vietnamske narodne zavednosti proti Francozom na jugu. Avgusta 1945, po podpisu premirja zaveznikov s poraženo Japonsko, se je obrnil na predsednike Trumana, de Gaulle in Čang-kajška, naj njegovo vlado priznajo za edino postavno v vsem Vietnamu. A veselile so vodile drugačno politiko in so Bao Daijev poziv preslišale. Medtem pa je Ho Ši Minh, kot smo že omenili, na severu utrjeval svoje položaje – z zavezniško pomočjo... V svoji politični premetenosti – zavedal se je, da Bao Dai med večino Vietnamcev še vedno predstavlja nesporno vladarsko oblast – je avgusta 1945 Bao Daia imenoval za najvišjega svetovalca „vietnamske republike“, se pravi: njegove komunistične vlade na severu. To imenovanje naj bi bil svetu pesek v oči: Ho Ši Minhov režim ni komunistično, marveč narodno gibanje za vietnamsko popolno državno samostojnost. Bao Dai je v dobri veri imenovanje sprejel, pa se skoraj sam znašel kot dejanski ujetnik Minhovega režima v Hanoju, prestolnici Severnega Vietnama. V začetku 1946 je naskrivaj iz Hanoja pobegnil v angleški Hong Kong.

Po letu 1946 so se Francozi začeli zavedati naraščajoče nevarnosti Ho Ši Minhovega Vietminha na vietnamskem severu. Nagovarjali so Bao Daija, ki je bil v begunstvu, naj se vrne in z njihovo pomočjo in pod njihovim pokroviteljstvom ustvari novo vietnamsko vlado, ki bi zastavila Ho Ši Minhov pohod. Francozom ni šlo in ni šlo v račun, da je nastopil zaton kolonializma po vsem svetu. Bao Dai se je dal pregovoriti. A preden se je vrnil v Vietnam, se je hotel sestati z enim najuglednejših vietnamskih politikov: ta mož je bil Ngo Diem, poznejši prvi predsednik svobodne južnovietnamske republike. A Bao Dai je še pred Diemovim prihodom v Hong Kong podpisal s Francozi pogodbo, po kateri se je obvezal, da bo Vietnam ostal še naprej sestavni del Francoske zveze. Ngo Diem, ki je bil i proti Francozom i proti Minhovim komunistom, na to pogodbo ni pristal. Zahteval je popoln umik Francozov iz Vietnama in popolno vietnamsko narodno in državno samostojnost brez pokroviteljstva prejšnjega kolonialnega gospodarja in brez pokroviteljstva sovjetske Moskve, ki jo je predstavljal Ho Ši Minh. Tako se je zdaj Bao Dai čez noč znašel v nehotenem boju proti dvema vietnamskima sovražnikoma: Francozom in komunistom. Ho Ši Minh je medtem na severu razglasil popolno neodvisnost od Francozov in začel siliti tudi na jug s svojim Vietminhom, da tudi tam prežene Francoze in se polasti oblasti. Bao Dai se je znašel med dvema ognjema. Nespreten in neodločen, kot je bil, se je znova umaknil v Hong Kong, na jugu pa pustil nekakšen provizoričen demokratični režim pod francoskim pokroviteljstvom, ki pa pri ljudeh ni užival nobene naklonjenosti. Znova se je vrnil Bao Dai v Vietnam kot poglavar države leta 1949, potem ko mu je predsednik de Gaulle dodelil več upravne in vladarske samostojnosti, a tudi zdaj in poslej je bila vsa resnična oblast v južnem Vietnamu docela v francoskih rokah. Spet se je Bao Dai obrnil na Ngo Diema, naj bi prevzel predsedstvo

Vietnamska redovnica z vojnimi sirotami.

vietnamske vlade. A znova je Diem ponudbe odklonil, ker se ni ne mogel ne hotel ukloniti francoski navzočnosti v deželi: njegov ideal je ostal slej ko prej docela neodvisen Vietnam. Ta trdna odločnost mu je prinesla francosko preganjanje. Leta 1950 se je umaknil iz Vitnama na Japonsko, kjer so mu nasvetovali, naj se obrne po pomoč za svoje narodnostne težnje in načrte v Washington. Diem je tja odšel, a namesto da bi se vrgel v politično delo za vietnamsko neodvisnost z bučnimi nastopi, se je dve leti svojega bivanja v Združenih državah na poznejše delo pripravljaval s tihim in globokim študijem. Po dveh letih je odšel v Belgijo v benediktinski samostan Saint André des Bruges, kjer je navezal prijateljske stike s p. Raymondom Jaegherjem, velikim belgijskim poznavalcem marksizma in komunizma v Južnovzhodni Aziji. P. Jaegher je bil tudi njegov glavni svetovalec, ko je Diem nekaj let pozneje postal

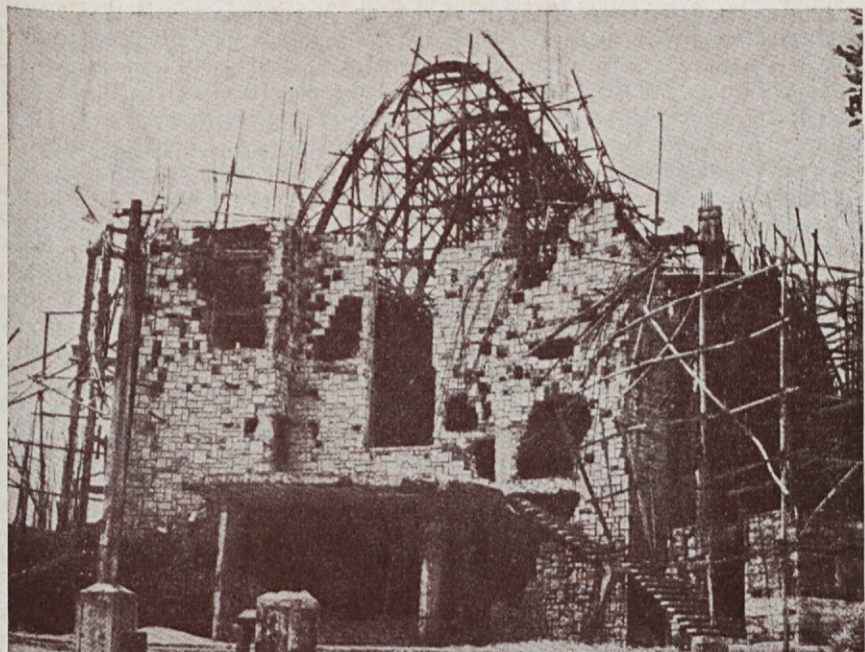
prvi predsednik svobodnega demokratičnega Vietnama po francoskem porazu 1954.

Vietnam se je bil medtem znašel v pravem vrtincu revolucije, boja za narodno samostojnost, zagrizenega odpora francoske kolonialne oblasti, nespretnega političnega vodstva, predvsem pa velikega trpljenja milijonov Vietnamcev, ki so bili proti lastni volji potegnjeni v ta kaos. Združene države so že pod predsednikom Trumanom, še v času korejske vojne, začele po Francozih pomagati Vietnamu predvsem vojaško, pa tudi gospodarsko. A od vse te pomoči so imeli dobiček edinole francoski kolonialisti, pa domači vietnamski špekulantje in neodgovorni politiki. Korupcija je bila iz dneva v dan večja. Francozi so storili, z ameriško pomočjo seveda, da bi Bao Dai lahko ustvaril narodno vietnamsko protikomunistično vojsko. Dogodki so se nevarno zaostriili že sredi leta 1949, ko so na Kitajskem zmagali komunisti in dosegli seveda tudi vietnamsko mejo na severu. Peking je takoj priznal Ho Ši Minhovo vlado kot edino zakonito vlado v Vietnamu že januarja 1950. Njegovemu zgledu je sledila takoj nato tudi Moskva, ki ji kitajsko pokroviteljstvo nad Vietnamom že takrat ni šlo v račun. Okrepljen od obeh komunističnih zaveznikov ne le diplomatsko in politično, marveč tudi vojaško z orožjem in gospodarsko z denarjem, je Ho Ši Minh sprožil na jugu revolucijo ter začel načrtno napadati Francoze.

Ngo Diemu je Bao Dai medtem trikrat ponudil predsedstvo vietnamske vlade. Diem je ponudbo trikrat odklonil. Četudi bi mu mesto predsednika vlade priznalo nesporno politično avtoriteto med narodom, bi pa ne imel prostih rok pri vojskovanju proti Vietminhu, kjer so imeli slej ko prej Francozi glavno in zadnjo besedo in so v boju zlato tudi nosili levji delež.

Ngo Diem, ki se je 1953 vrnil v Vietnam, je napravil zadnji politični poskus za mirno poravnavo in odhod Francozov iz dežele s kongresom za vsevietnamsko narodno združitev in mir, ki je bil septembra 1953 v saigonskem predmestju Solon. Kongres je enodušno izglasoval resolucije, ki so zahtevale popolno državno, politično, gospodarsko in vojaško samostojnost Vietnama, od severa do juga, z vsemi družbenimi in gospodarskimi preuredbami. A Francozi so tudi to pot cnemogčili ustvaritev žocela samostojne vietnamske narodne vlade, ki bi v tistih časih še bila kos Ho Ši Minhovi revoluciji in obenem omogčila Francozom časten odhod iz dežele. Francoska trma, pohlep in kratkovidnost so nujno vedli v tragedijo in trdnjavi Dien Bin Fu 8. maja 1954, ko so Ho Ši Minhove revolucionarne vojske strle poslednji francoski odpor. Ta poraz predstavlja konec francoske kolonialne oblasti v Vietnamu, obenem pa tudi dokončno utrditev komunistične diktature na vietnamskem severu s sedežem v Hanoju, ki jo je ženevska konferenca, rešujoč vietnamsko vprašanje le potrdila in uradno razdelila 1954 Vietnam v dve državi: sever s komunistično vlado v Hanoju, in jug z demokratično vlado v Saigonu.

Sele po francoskem porazu in po sklepu ženevske konference, ki je Vietnam razdelila v dve državi – v komunistični sever s Hanojem in v nekomunistični jug s Saigonom, Kambodži in Laosu, ki sta prej bila sestavni del francoske kolonialne Indokine, pa priznala državno samostoj-

V zadnji vojni porušena katedrala v mestu Hue.

nost – se je Zapad zavedel, kakšno smodnišnico bo odslej predstavljal Vietnam za ves nekomunistični svet.

V Južnem Vietnamu so Francozi predsedstvo vlade slednjič ob svojem umiku izročili Ngo Diemu. Le-ta je pozval Bao Daija, naj se mu pridruži kot predsednik nove države. Bao Dai pa je ponudbo odklonil, odšel na Francosko in se ni več vrnil v Vietnam.

PREDESEDNIK NGO DIEM

Diem je državne posle v Vietnamu prevzel sredi največjega kaosa. Ženevska pogodba je dala Ho Ši Minhovim komunističnim vojaškim enotam, ki so držale v svojih rokah tudi znaten del vietnamskega juga, desetmesečni rok za umik na sever. A Ho Ši Minh se pogodbe ni držal: z juga se je dejansko umaknil le na papirju, ker je namesto prejšnjega Vietminha ustanovil novo „osvobodilno fronto“ za jug, imenovano Vietkong, katere vojaške enote so v glavnem sestavljali komunistični vojaki in oficirji Severnega Vietnama. Vietkong je začel takoj po premirju s silovito propagando najprej za osvoboditev juga „izpod zapadnega imperializma“ (četudi so Francozi medtem že odšli), pozneje pa za pridružitvev Severnemu Vietnamu: ženevski sklepi namreč niso sprejeli obeh vietnamskih držav kot dokončno dejstvo, marveč samo začasen izhod iz sile, dokler se obe državi, po skupnih dogovorih in sporazumih ne zedinita

v eno samo državno enoto. Na severu se je začel komunistični teror: umikajoči se Francozi so s svojimi letali prepeljali na jug na stotine in tisoče Vietnamcev, ki niso hoteli ostati pod komunističnim režimom. Diemova vlada je bila v resnični stiski, kako poskrbeti za vse te množice rojakov s severa, ki so na jugu iskale svobodo in mir. Tedaj se je predsednik Ngo Diem obrnil na Zapad, da mu priskoči na pomoč. Prve so se odzvale ZDA s predsednikom Eisenhowerjem, pa tudi Francija in druge zapadne dežele. Južni Vietnam se je čez noč spremenil v velikansko begunsko taborišče. A begunci so bili v neprestani nevarnosti pred novo komunistično vojaško in politično formacijo Vietkong, ki je sprožila teror tudi na jugu. Že januarja 1955 je predsednik Ngo Diem zaklical v svet: „Dolžan sem opozoriti ves zahodni in krščanski svet na nečloveško, brutalno postopanje komunističnih oblastnikov v Severnem Vietnamu z ljudmi, ki hočejo na jug. Te krutosti so očitna kršitev ženevskega pakta.“

Predsednik nove južnovietnamske republike Ngo Diem je izhajal iz starodavne, monarhije vedno vdane vietnamske družine. Njegov oče Ngo Din Diem je bil najvišji komornik kralja Than Thaija (1889-1907). Na dveru je imel izredno velik vpliv in se je trudil za vzgojo in šolanje vietnamskega ljudstva. A ko so Francozi 1908 kralja Than Thaija odstavili, se je Ngo Din Diem umaknil iz uradne politike. Začel pa je z močnim gibanjem proti francoski kolonialni samodržnosti ter je vneto podpiral vietnamsko Narodno stranko, ki jo je ustanovil Fan Bai Šau (1867-1940). Mladi Diem je bil iz verne katoliške družine devetih otrok, ki jim je oče vcepil krščansko in narodno zavednost. Eden njegovih bratov je postal tudi škof vietnamske hierarhije, ki je še pod bratovim predsedstvom ustanovil posebne prostovoljne protikomunistične vojaške enote, prvenstveno iz beguncev iz severa, ki so začeli prvi z obrambo južnih vietnamskih kmetov pred komunističnimi napadi Vietkonga.

Združene države so Diemovo predsedstvo in njegovo delo spremljale z naklonjenostjo. Od 1955 mu je Washington začel tudi gmetno pomagati. A medtem ko je Ngo Diem kot ministrski predsednik pobijal korupcijo in vzpostavljaj red na vietnamskem jugu, je imenski državni predsednik Bao Dai živel v največjem razkošju v Parizu. Diem je bivšega cesarja poklical v Saigon. Ker le-ta ni hotel več v Vietnam, je junija 1955 Ngo Diem uradno prelomil z vietnamsko monarhijo v Hue, oklical svobodne volitve na jugu, v katerih naj se ljudje odločijo ali za monarhijo ali za republiko in proti vsemu pričakovanju dosegel 98 odstotkov glasov za - republiko. Oktobra 1955 se izvolili odbor iz petih največjih vietnamskih političnih strank, ki naj bi sestavil osnutek nove državne republikanske ustave. Novo ustavo je Diem podpisal oktobra 1956, v novih svobodnih volitvah pa je bil izvoljen za prvega državnega predsednika neodvisnega Južnega Vietnama. Osem let je vladal trdno in z velikim uspehom: dosegel državno samostojnost in neodvisnost, prvo vietnamsko ustavo in štiri narodne volitve.

POSEG ZDRUŽENIH DRŽAV

Diemova popularnost, njegovi gospodarski in družbeni uspehi na jugu pa niso šli v račun komunistom, ki so svoj teror na jugu večali iz meseca

v mesec. Žrtve tega terorja so bili predvsem begunci iz severa in vietnamsko podeželsko ljudstvo. Nič čudnega, če so ljudje bolj in bolj bežali v mesta. Nevarnost komunistične aktivnosti na jugu so spoznali tudi odločilni možje v ZDA. Komunizem ni bil nevaren le Južnemu Vietnamu, marveč vsej južnovzhodni Aziji: Tajski, Laosu, Kambodži, Malaziji in Indoneziji. Za to komunistično aktivnostjo je moralno, vojaško in gospodarsko stal komunistični Peking, ki mu je komunizacija celotnega Vietnama predstavljala samo odskočno desko za osvojitve vseh cmenjenih dežel. Višek je komunistično nasilje na jugu doseglo v začetku leta 1961. Takratni ameriški prezident John F. Kennedy se je nevarnosti zavedel v polnc. Zato je z Ngo Diemom podpisal posebno pogodbo o vojaški pomoči, po kateri so bile ZDA obvezane Saigону pomagati ne le z orožjem, marveč tudi z vojaškimi svetovalci. Ti so z Vietnamci začeli ustvarjati po vsem južnem teritoriju obrambne postojanke, ki naj bi varovale življenje, imetje in delo vietnamskega pcedeželja. Ker so začeli vietkongovci napadati tudi ameriške svetovalce, je predsednik Kennedy ukazal, naj se ameriška vojaška odposlanstva komunističnemu nasilju upro tudi z orožjem. Ta korak pa že predstavlja oborožen ameriški poseg v komunistično revolucijo v Južnem Vietnamu. Okrog 1963 se je Južni Vietnam po modri Diemovi politiki vojaško že tako okrepil in utrdil, da so komunisti v Hanoju začeli gledati jug kot najnevarnejšega tekmeca. Ker so vedeli, da Ngo Diema vojaško ne bodo zmogli, so premeteno zasnovali proti njemu državni udar, za katerega so pridobili predvsem del budističnih menihov-veljakov na jugu, ki so vrgli v svet laži o Diemovem preganjanju budizma. Lažem so nasedli tudi Američani, prepričani, da hoče Ngo Dim vzpostaviti nekakšno katoliško diktaturo. Žtato se niso pomišljali z umrom odstraniti Ngo Diema in njegovega brata, ki je bil notranji minister. Kennedy in njegov veleposlanik v Saigону general Taylor sta za priprave na umor vedela in jih tudi podprla. Umor je bil izvršen 3. novembra 1963. A skoraj po Diemovi nasilni smrti so Američani in Vietnamci spoznali, da so z njegovo odstranitvijo storili usodno napako. Diem je bil edini sposoben rešiti Južni Vietnam, ga obvarovati komunistične revolucije in se tudi sporazumeti s severom.

PO DIEMOVEM UMORU

Vlade so se v Saigону po Diemovi smrti spreminjale iz-tedna v teden. Po dolgh prerakanjih so spet cklicali volitve, na katerih je bil izvoljen sedanji prezident Nguyen Van Thieu leta 1968, ki je bil ponovnc izvoljen spet lani, tokrat brez opozicije.

Kakšen je bil pozneje ameriški dejanski vojaški poseg v vietnamsko vojno, kjer se je vojskovalc pod predsednikom Johnsoncm čez pol milijona ameriških vojakov in stotisoče njegovih azijskih zaveznikov poleg Vietnamcev, je znano vsem. Strahotna vojna, ki je opustošila severni in južni Vietnam, prinesla smrt stotisočem in popolno uničenje, se je uradno končala 27. januarja letos s podpisom premirja v Parizu: a podpis premirja je v glavnem le uraden odhod ameriških in zavezniških vojaških sil iz Južnega Vietnama, medtem ko boji med komunisti in nekomunisti trajajo naprej.

ŠTUDENTJE IN MISIJONI

SESTAVIL FRANC SODJA CM., BARAGOVO MISIJONIŠČE

(Nadaljevanje.)

PREDVOJNA DIJAŠKA MISIJSKA GIBANJA

Gotovo ne gre za nadrobno statistiko. Pač pa bo zanimivo omeniti najvažnejše ustanove, zlasti pa poudariti, da so rasle iz tistega binkoštnega duha, iz katerega rastejo sodobne apostolske ustanove.

Ugotovili smo že, da so nas tudi v tem prehiteli protestanti. Ob koncu 19. stoletja je po vseh protestantskih vseučiliščih hodil slavni pridigar John Mott in klical na misijonsko delo z geslom: „Ta rod je odgovoren za pokristjanjenje sveta!“ In leta 1912, ko smo se začeli katoličani komaj gibati, je imela dijaška misijonska organizacija med protestanti z imenom „Student Volunteer Movement“ 66 misijonskih krožkov z 8.140 člani in to še samo v akademskih vrstah. Širili so misijonsko misel z izdajo stotin misijonskih knjig in sešitkov; na tridesetih vseučiliščih so vpeljali preučevanje misijonskih vprašanj; pridobili so celo vrsto vseučilišč, da so se začela zanimati za posamezne misijonske pokrajine. Zanetili so končno ogenj navdušenja zlasti po Zaruženih državah in Kanadi in dosegli, da je šlo v 40 letih 12.000 protestantskih izobražencev v misijonske dežele. To je uspeh samo ene mnogih dijaških misijonskih organizacij. Podobno društvo „Student Christian Movement“, je bilo ustanovljeno leta 1889 v Angliji. Do leta 1933 je poslalo v misijone 3.500 članov z akademsko izobrazbo. Protestanti so razumeli, da je treba zagrabit misijonsko delo na široko, na globoko in hitro. Zato so osvojili za misijonsko misel mladi dijaški rod.

Šele ko so se pokazali krasni uspehi njih dela, ko so se ustanovljale v misijonskih deželah mnoge srednje in visoke šole, k čemur so pripomogli zlasti dijaki, šele takrat so se veliki katoliški narodi zavedli, kako pogrješeno je bilo naše ravnanje glede misijonov, ker je bilo oprto samo na preprosto ljudstvo.

Ko so leta 1915 dijaki nekega zavoda v Kanadi gledali misijonski film o delu in življenju protestantskega dijaškega misijonskega gibanja, občudovali njih veliko število in izredno navdušenost, so se vpraševali: „Zakaj ne bi tudi katoliški dijaki dvignili zdaj pa zdaj svojih glav nad Ciceronova in Demostenova dela? Ali bi misijonsko delo oviralo učenje? Ali bi trpel šport? Če delajo protestantje, zakaj bi spali katoliški dijaki?“ — In eden izmed njih vstane in govori. „Ni ga bilo, ki bi sprožil! Prijatelji, ali ni na nas, da začnemo?“ In te besede so bile začetek „Misijonske križarske vojske“.

Po svetovni vojni je prišel val misijonskega navdušenja tudi v katoliške dijaške vrste. Vstajala so mnoga dijaška društva med srednješolci in akademiki. Nekatera so zaradi svojega izredno živahnega delovanja postala znana po vsem svetu. Npr.:

- v Nemčiji „Der Katholische Akademische Missionsbund“,
- v Ameriki „Catholic Students Mission Crusade“,

v Holandiji „Studenten Missie Interakademiale“,
v Belgiji „Academica Unio Catholica Adiuvens Missiones“ ali kratko
„Aucam“,
v Italiji „Lega missionaria Studenti“,
v Franciji „La Ligue Missionnaire des Etudiants de France“.
Poleg teh najbolj znanih je še cela vrsta drugih.

Torej smo se vendarle začeli gibati tudi katoličani! In že so se kazali veliki vplivi teh organizacij. Vsaka izmed njih je imela natančno določeni cilj. Vsem pa je bilo skupno to, da so imeli za prvo to najvažnejšo nalogo, vzbujati pravo misijonsko miselnost, ali prav za prav: pravo katoliško miselnost med dijaštvom in narodom. Saj tega predvsem manjka še danes: pravega pojma! Zato nezanimanje in odklanjanje pri tistih, ki so k temu delu prvi poklicani. Vsa tvarna podpora, vsa propaganda je bolj postranskega pomena. Glavno je preučevanje; zaradi njega so ustanavljali študijske krožke, prirejali predavanja, zborovanja, študijske dneve. Prvo je ideja, pravi pojmi! Delo samo pa je potem obrnjeno predvsem v pomoč dijaštvu v misijonskih deželah, prav po geslu, ki se vedno bolj uveljavlja tudi pri misijonskem delu: preprosto ljudstvo za preprosto ljudstvo, delavci za delavce, izobraženci za izobražence, dijaki za dijake! A to je bilo pri teh krožkih bolj drugotnega pomena. Prvo je bilo preučevanje!

AMERIŠKE ZDRUŽENE DRŽAVE

V šolskem letu 1917/1918 je vzknila v Ameriki velika dijaška misijonska organizacija. Začetek ima v steylski misijonski hiši Techny. Mladi bogoslovce Clifford King je pridobil svoje predstojnike za to lepo zamisel. Julija 1918 je bil ustanovni občni zbor v Technyju. Zbrali so se prelatje, duhovniki in laiki, zastopniki 30 šolskih zavodov, 8 redovnih družb in 5 misijonskih organizacij, sto ljudi, in postavili trdno podlago velikemu misijonskemu gibanju.

Glavni namen organizacije naj bi bil, vzgajati dijaško mladino v misijonskem duhu, pridobivati jo za molitveno pomoč misijonom, in nazadnje — a to le mimogrede — tudi za tvarno pomoč. Organizacija je hotela biti popolnoma neodvisna od kake ustanove ali misijonske družbe; le v kasnejših letih se je na željo Rima naslonila na papeško Družbo za širjenje vere.

„Catholic Students' Mission Crusade“ (CSMC) naj bi bila močna opora misijonskemu delu Združenih držav. Njena organizacija ni centralizirana; le bolj vrhovna zveza vseh dijaških misijonskih krožkov. Posameznih članov sploh ne sprejema; priglašajo se samo že ustanovljeni krožki. Priključujejo se celi zavodi, čeprav niso vsi dijaki člani misijonske križarske vojske. Dostop imajo vsi dijaški krožki, moški in ženski, nižješolski, visokošolski, akademski in nazadnje celo starešinski. Tako združuje v sebi dijake od najnižjih srednješolskih zavodov do akademikov in celo izobražencev, ki so že zapustili vseučiliške predavalnice. Celotna organizacija z drugimi nameni se lahko pridružijo: npr. dramatski, socialni in podobni krožki, samo da izpolnijo namen organizacije, da uvedejo misijonsko učenje. Zato je razumljivo, da je organizacija tako hitro rasla. V šolskem letu 1934/35 je štela

CSMC 1.013 višlješolskih 1.744 nižješolskih in 40 starešinskih krožkov z več ko 500.000 člani.

Glavna naloga CSMC je bila vneti za **preučevanje**. V tem so krožki svobodni. A da bi vodstvo pri tem najvažnejšem delu pomagalo, je pošiljalo posameznim krožkom pripomočke. Različnim krožkom pošilja različne načrte; pri toliki različnosti starosti in izobrazbe je to neogibno potrebno. Že glasilo „The Shield“ je prinašalo poleg poročil o delu posameznih krožkov snov za učenje. A poleg njega so dobivali mesečne načrte, priročnike; v njih je bilo obdelanih 10 misijonskih vprašanj, ki naj služijo za letno preučevanje v posameznih študijskih krožkih. Posebne priročnike so dobili voditelji. Od njih se zahteva večje poznanje misijonstva. Za te zlasti še v počitnicah prirejajo tudi večdnevne tečaje. Poleg tega je dobil vsak krožek še delovni načrt. Zelo so priporočali študijske krožke. Ti ne smejo imeti več ko šest članov. Imajo naj navadno pogostejše, vsaj štirinajstdnevne sestanke. To resno študijsko delo so podpirale igre, filmi, skiptična predavanja in krajevna zborovanja. Učenje pa je moralo biti povsod usmerjeno na delo. Vsak član je moral na podlagi predelane snovi napraviti kako predavanje, članek ali slovstveni izdelek. Da svoje člane še bolj podžgejo k učenju, so podeljevali študijska odlikovanja raznih stopenj.

Že leta 1923 se je preselil **vrhovni odbor** iz Technyja v Cincinnati. Tu ima na razpolago veliko poslopje „Križarski grad“. To ni samo upravno poslopje, ampak tudi študijski dom. Tu se zbirajo voditelji na študijske dneve, od tod gredo propagandisti in študijski načrti po vseh Združenih državah, sem se stekajo vsi nabrani darovi in članarina in od tod čim sorazmerneje odpošiljajo zbrane duhovne in tvarne darove v misijonske dežele. Predsednik narodnega odbora je vedno škof. Njegov tajnik, prav za prav dejanski predsednik, mora biti vedno kak duhovnik, drugega tajnika in šest odbornikov izvolijo dijaki na splošnem vsakoletnem shodu.

Čeprav je glavno misijonski študij, seveda vse te številne skupine niso ostale brez praktičnega dela. Organizacija se je hitro širila. K temu so prispevala zlasti zborovanja, ki so zbrala po 20, 50 in 100 tisoč dijakov. Na zborovanjih so posamezne skupine prinesle s seboj zastave. Na njih je bilo zaznamovanih toliko križev, kolikor je tista skupina dala misijonarjev. Če se danes vprašujemo, kako to, da je Kanada, še nedavno misijonska dežela, in kako to da so navidez plitve Združene države dale toliko misijonarjev, se moramo za to zahvaliti predvsem temu gibanju. Iz tega dijaškega središča je šel po Združenih državah val misijonskega navdušenja. Skoraj vsi, ki so bili na vodilnih mestih, so vstopili v kako misijonsko družbo. Skoraj vsi misijonarji in misijonarke, ki so prišli iz te organizacije, se imajo za misijonski poklic predvsem njej zahvaliti. Danes je že cela vrsta odličnih misijonskih škofov, apost. vikarjev, prefektov in voditeljev raznih misijonskih ustanov, ki so izšli iz te misijonske armade.

Zato je bila CSMC že večkrat deležna pohvale z najvišjih mest. Potrdil in blagoslovil jo je papež Pij XI in kongregacija Propagande. Leta 1925 je dobila celo kardinala protektorja, ki se običajno dodeljuje le redovnim družbam. Priznanje in pohvalo so ji že večkrat izrekli apostolski delegati, kardinali, škofje in drugi odlični cerkveni dostojanstveniki.

NEMČIJA

Pobudo za misijonsko delo med nemškimi izobraženci je dal princ Löwenstein. Ko je živo začutil potrebnost izobraženstva pri misijonskem delu, je med nemškimi katoličani začel propagando za misijonske krožke med ljudstvom in izobraženstvom. V govorih je neprestano zatrjeval, da iz vseh misijonskih pokrajin prihajajo vedno glasnejši kliči: „Ni denarja, ni ljudi, vsako odlašanje bo v škodo misijonskemu delu!“ Prepričeval je poslušalce, da nihče ne more tako uspešno posredovati misijonom duhovnikov, profesorjev, zdravnikov, vzgojiteljev, kot vseučilišča. Zato je treba začeti z misijonskim delom na vseučiliških tleh.

In začeli so že po enoletni propagandi. Leta 1910 se je ustanovil na vseučilišču v Münstru prvi misijonski krožek. Njega ustanovitelj je bil prof. J. Schmidlin, mož, ki je utrl pot misijonski znanosti. Po tem prvem zgledu so se osnovali tudi po drugih vseučiliščih misijonski krožki; končno so se leta 1920 vsi združili v misijonsko zvezo „Kath. Akadem. Missionsbund“ (KAMB). Po desetletnem obstoju je imela zveza že 9.000 članov. Vez med njimi je bil časopis „Akademische Missionsblätter“.

Najmočnejši nagib, s katerim so dijake-akademike vabili v to zvezo, je bil, da je vsak katoličan pri sveti birni dobil milost, ki rodi v duši pripravljenost ne samo braniti vero, ampak jo tudi širiti.

Zveza je sprejemala samo cele krožke, ne posameznih članov. Prav to je bil njen namen, da daje oporo posameznim krožkom, jim zagotavlja obstoj, nudi medsebojno pomoč in družijo vse v skupno delovanje! Namen krožkov in celotne zveze je bil buditi v dijakih in dijakinjah ljubezen in navdušenost za katoliško delo, s tem pa jih seveda tudi pridobivati za dejansko pomoč.

V svoj načrt so si postavili pet glavnih nalog:

1. Prva in najvažnejša je: preučevanje misijonskih vprašanj, misijonskega dela in potreb. Predvsem gojitev misijonske znanosti in preučevanje kultur, ver in jezikov v misijonskih deželah.

2. Druga je skrb za dijaštvo v misijonskih deželah.

3. Dalje hočejo dajati pomoč vseučiliščem, semeniščem in tisku v misijonskih deželah.

4. Pospeševati hočejo misijonsko zdravniško gibanje in skrbeti za vzgojo misijonarjev med svetnimi duhovniki in učitelji.

5. Končno imajo v načrtu misijonsko prebujanje v domovini: poglabljanje misijonske misli med ljudstvom, pospeševanje misijonskih družb, zlasti DŠV, Družbe apostola Petra in Unio Cleri.

Delo v posameznih krožkih je bilo zelo različno. Glavna stvar je bila, kot rečeno, študij. Novi krožki naj si sprva pomagajo s preučevanjem, ki ga priredi kak misijonski izvedenec, včasih tudi s skioptičnim predavanjem ali misijonskim filmom. Na to predavanje naj navežejo razgovor in napravijo načrt za nadaljnje delo. Starejši krožki naj imajo načrtno preučevanje. Vendar so tudi v tem svobodni. Eni preučujejo v enem letu samo eno vprašanje, drugi vključijo v načrt različne predmete, te pa veže skupna misel. Vsi pa imajo pred seboj ta cilj: spoznavanje najvažnejših misijonskih vprašanj. Brez tega spoznanja je pravo zanimanje nemogoče. Vzgojiti si ho-

čejo predvsem misijonskega duha. Zato skušajo dobiti zvezo med vprašanji, ki jih preučujejo, in svojim osebnim življenjem. Za voditelje je prirejala zveza študijske tečaje, da bi se še bolj poglobili v misijonska vprašanja in čimbolj navdušili za misijonsko gibanje med dijaštvom. Ti naj bi potem prinašali v posamezne krožke vedno novega življenja in jih dvigali vedno više.

Navezovali so tudi stike z dijaki, ki so se prihajali iz misijonskih dežel šolat v Evropo. Dajali so tvarno pomoč semeniščem in vseučiliščem v misijonskih deželah, pridobivali zdravnike, da posvete svoje moči misijonskemu delu, vneli so misijonski tisk, poskrbeli, da misijonski krožki po srednješolskih zavodih molijo za misijone, in jim pošiljali primerno misijonsko slovstvo.

Od leta 1924 je prirejala zveza mednarodne akademske misijonske shode. Prvi je bil v Mödlingu, kjer je bilo 1.000 zborovalcev iz 21 držav, in leta 1930 se je vršil v Ljubljani. Na teh shodih so se zbrali zastopniki vseh evropskih dijaških misijonskih družb, najboljši misijonologi in najbolj navdušeni člani misijonskih krožkov. S tem je vršila zveza veliko poslarstvo tudi izven mej svoje organizacije. Dva najlepša sadova zveze pa sta bila: en del katoliškega vseučilišča v Tokiu, ki so ga postavili nemški jezuiti prav s pomočjo akademske misijonske zveze, in pa misijonsko-zdravniški zavod v Würzburgu.

(Sledi.)

Na praznik svete Ane

S tušem pod trdim čopičem:
goré.

S tušem pod mehkim čopičem:
meglé,
so risane v našo pokrajino
danes,
na praznik svete Ane.

Sonce,
vedoč za mrtve sumi-é
platno obesi v kot
nad stenj brleč,
dotlej da iz drage upognjeno
žena
čez brv prinese dračje.

V skriti tokavi
kliče ruševca,
toda nihče ne najde mu
besed.
In sonce pripiše smehljaje
na zvitek:
Za Vse Japonske Mame.

naši misijonarji pišejo

Novica o bratu Zdravku Kravosu

Ker naše uredništvo samo še ni prejelo odgovora na pismo, ki ga je poslalo novemu slovenskemu misijonarju, bratu maristu, ki je iz Argentine odpotoval v Afriko lansko leto, smo kljub temu skušali zvedeti kaj o njegovem misijonskem delokrogu in v tem nam je šel na roke znani dobrotnik slovenskih misijonarjev č. g. Stanko Skvarča, ki je v šolskih zavodih bratov maristov v Lujanu v Argentini njih dušni pastir: dobil nam je od misijonarjevih argentinskih sobratov sledeče podtke o njegovem delu:

Brat Zdravko Kravos je od januarja 1972 v Kamerunu, Afrika, kjer deluje v njihovi srednji šoli blizu Ombesse.

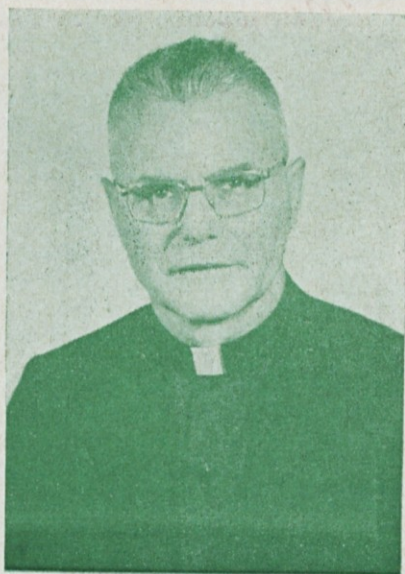
Zavod vodijo trije bratje maristi, med njimi naš Zdravko, ki poučuje angleščino, matematiko, ročna dela, in drugo. Poleg tega je zaposlen v družbeni skupnosti kot ekonom in kot tak zida hišo za redovno skupnost (zdaj morajo potovati km daleč spat), šofira, itd. Udejestvuje se tudi med domačini kot bolničar in organizator športa med mladino.

Vidimo, da se je v polno vrgel na delo in razumemo, da mu primanjkuje časa za pisanje pisem. A če dobiva naš list, ki mu ga pošiljamo že lep čas, naj si tole našo javno prošnjo, da se nam oglasi s kakim poročilom in sliko, vzame k srcu in si, če treba, naravnost ukrade čas tudi za to. Zelo mu bo hvaležna vsa slovenska zamej-

ska in izseljenska skupnost, pa tudi domovina, ki po „Katoliških misijonih“ dobiva polne podatke o delu slovenskih misijonarjev po svetu.

HONG KONG

Odkar je umrl salezijanec Jožko Geder, je poleg s. kanosijanke Erneste Kosovel v tem mestu samo še salezijanec STANISLAV PAVLIN, ravnatelj salezijanskih šol v tem kraju, zdaj ene zdaj druge. Iz več njegovih pisem od julija 1972 naprej do marca 1973.

Misijonar Stanko Pavlin SDB

povzemamo sledeče drobce iz njegovega življenja in delovanja:

„Šestega julija bomo tu končali šolsko leto in se začno počitnice do prvega septembra. Z novim šolskim letom nastopim službo v novi šoli, ki jo bom vodil s petdesetimi učitelji in učiteljicami in 1.500 ljudskošolskimi otroci, ki obiskujejo razrede od prvega do šestega. V zavodu je tudi mala kapela, kjer bom ob nedeljah maševal za katoličane, ki so bolj oddaljeni od farne cerkve; kajpada bom tudi pridigoval in spovedoval. Šola je malo zunaj Hong Konga in bom začasno stanoval v zavodu Tang Po School, ki jo že poznate. A tako bo le nekaj mesecev, kajti blizu moje nove osnovne šole zidamo salezijanci novo obrtno šolo, kjer bomo imeli družbeno skupnost, katere član bom tudi jaz.“

Marca meseca se zahvaljuje za poslane darove in piše:

„Hvala Bogu in vsem dobrotnikom za lepo nakazilo. Denar bom pred vsem porabil, da opremim in malo polepšam našo šolsko kapelico. Zdaj pred veliko nočjo pripravljam malo skupino za krst, za birno in za poroko; tako se bo moja katoliška družinica spet malo pomnožila.“

S. ERNESTA KOSOVEL nam je tudi od tam pisala! Misijonari v bolnišnici njihove družbe. Tudi ona se zahvaljuje za poslane darove in za knjige in liste. O delu v bolnišnici pravi:

„Bolnikov imamo vedno polno, mnogokrat zmanjka prostora. O, če bi se skrbelo kaj več tudi za njihovo dušno zdravje! Žal je tudi večina kristjanov zelo nemarnih v tej zadevi. Z vztraj-

Šola, s 1.500 ljudskošolci, ki jo vodi naš misijonar Stanko Pavlin SDB v Hong Kongu

nim in potrpežljivim apostolatom le dosežemo, da se mnogi bolniki pripravijo na srečno smrt in večnost.

Z denarjem, ki ste ga mi poslali, bom pomagala bolj potrebnim družinam naših bolnikov. Govori se, da je to naše velemesto najbogatejše in v resnici je ogromno razkošja med takozvanimi višjimi sloji. Med reveži so pa obupne razmere, ki o njih sicer težko govore, kakor da bi jih bilo sram revščine. A polagoma prodremo v njih bolečine in skušamo odpomoči.“

VIETNAM

Misijonar ANDREJ MAJCEN SDB, ki deluje v Thu Duc-u, nam je nazadnje pisal septembra meseca lanskega leta:

„Pišem Vam iz Thu Duc-a, kamor so me poslali, da začasno ravnateljsem temu zavodu z 200 aspiranti in 120 drugimi gojenci. Saj veste, da mi zdravje nič kaj ne služi v teh krajih, saj imam pa tudi že 68 let za seboj. Dela je bilo prvi mesec čez glavo, da sem se „znašel“ v problematiki potreb teh duš, ki mi jih je Bog začasno zaupal.

Pred nekaj dnevi sem se srečal tudi s s. Terezijo Žužek, zdravnico, ki je že v marcu prišla v Vietnam in začasno deluje v Quin-honu v bolnišnici, bi rekel, na trebuhi vietnamskega ozemlja. Kot mi je povedala, so komunisti tam zelo radodarni z raketnimi bombami.

Te dni bomo tu začeli s proslavo 350-letnice ustanovitve kongregacije za širjenje vere. Napovedane so tudi velike misijonske razstave v Saigону. Na velikih lepakih, ki bodo nabiti na vseh cerkvenih vratih in drugod, je popisana važnost razvoja vietnamske Cerkve v času od ustanovitve naprej:

1622 - 1972: Ustanovitev Prop. Fide - Gregorij XV.

1658: Sv. Stolica postavi dva škofa za dve področji Vietnama.

1933: Sv. Stolica (Pij XI.) imenuje prvega domačega vietnamskega škofa.

1960: Sv. Stolica ustanovi v Vietnamu prve škofije.

Naj še omenim, da je tukajšnja škofovska konferenca potrdila ustanovitev posebne vietnamske misijonske družbe („Missioni esteri di V. N.“) januarja 1972 in tudi že potrdila semenišče te družbe. Njen namen je, iti misijonarit med gorske rodove, ki so še zelo primitivni. Govoril sem z ravnateljem te družbe oziroma semenišča in sem mu tudi poslal že več vietnamskih kandidatov za duhovništvo.“

Malo več in kasnejšega o misijonarju Majcenu zvemo iz njegovih pisem, ki jih je dne 8. marca 1973 objavil „Katoliški glas“, ki izhaja v Gorici; ponatiskujemo:

„Te dni smo imeli celo vrsto stvari v načrtu. Blizu je „tet“ (3. 2.), ki je tukaj največji družinski praznik. Ob tej priložnosti morajo vsi iti domov, da staršem voščijo „eno leto srečne starosti več“.

Torej naš program je bil: 24. 1. praznik sv. Frančiška Saleškega s slovesno pridigo, s službo božje besede itd.; 26. 1. bi nadškof imel mašo na čast sv. Janezu Bosku; 27. 1. bi praznovali „tet“ s tradicionalnimi voščili, raporti itd.; 28. 1. naj bi bil praznik staršev in hkrati bi ta dan vsi lepo odšli domov na tritedenske novoletne počitnice; celo sobratje lahko gredo za en teden domov, en teden pa bi imeli duhovne vaje. Tako smo delali načrte.

Na dan sv. Frančiška Saleškega, patrona salezijanske družbe, 24. 1., smo zvedeli, da bo v soboto (na Marijin dan!), 27. 1., podpisano premirje. Kozarček vina (kar je tukaj redka reč!) smo spili na čast sv. Fran-

čišku Saleškemu in v čast napovedanemu premirju, pa še zaploskali smo in se bučno veselili.

Toda že naslednjega dne, 25. 1., so krožile vesti, da bo dan premirja krvav in da je najbolje, da gredo fantje čimprej domov. Tudi šole so zaprte in škofje so poslali svoje semeniščnike domov.

Don Boscov praznik v petek, 26. 1., smo še praznovali z nadškofom in zvečer smo še bili veseli ob tradicionalnem „tetu“. Delegat don Mario je potegnil za papirnat zvon, iz katerega je zletela na pol mrtva podgana. Konec je torej „mišjega leta“ (1972). Živalca je počasi lezla med mizami in se zgubila v travi. Kmalu so zaropotali bobni in činele; prišli so po anamitsko oblečeni stari mandarini s spremstvom; za njimi sta na dveh bivolih prihajala dva poslanca, ki sta naznanila novo bivolovo leto 1973. Sledilo je dolgo poročilo o bivšem mišjem letu, ki ga je ob važnejših točkah boben bolj ali manj močno „potrdil“, kakor je pač zahtevalo besedilo. Vrstila so se voščila; fantje in predstojniki so sedeli pri mizah, ki so bile obložene s tradicionalnimi vietnamskimi jedili.

Tako smo se od večine gojencev lepo poslovili v soboto, 27. 1., zjutraj, ko so se v Parizu pripravljali, da podpišejo premirje, ki naj bi stopilo v veljavo v nedeljo zjutraj ob osmih po saigonski uri.

Nekateri, ki so imeli dolgo pot pred seboj, so kmalu prišli nazaj, čaš da so grozni boji na dalatski cesti: vietkongovci se borijo za eno ali dve važni postojanki, ki bi si jih radi v zadnjih urah zagotovili. Več mostov so z minami pognali v zrak, kanoni so na veliko pokali. Vso noč od sobote na nedeljo so govorili topovi in mitraljezi; šipe so se tresle. Okoli Saigona in drugod je bilo vse razsvetljeno z raketami: iskali so vietkongovce, ki

so se skušali vtihotapiti in razobesiti svoje zastave po vaseh. Iz Tam Haia, tu pri Thu Duku, so se ljudje razbežali na vse strani iz strahu pred „osvoboditelji“.

V nedeljo zjutraj ob štirih (28. 1.) je devetnajst izstrelkov padlo blizu našega zavoda v Govapu, na drugem koncu Saigona. Ljudje so prestrašeni: kaj bo iz tega tako obetajočega miru?

Ob osmih, ko naj bi se začelo premirje, poslušamo govor predsednika, ki z resnim glasom naznani premirje, a hkrati izrazi strah, češ vietkongovci so premirje sicer podpisali, a ga ne drže. Odkar so ga podpisali, so v 24 urah napadli preko 300 središč in bombardirali okoli 200 raznih postojank ter se vtihotapili v številne vasi itd. Med govorom o miru in premirju so še kanoni treskali in mirovno ozračje je bilo vse prej ko veselo.

Danes, v ponedeljek (29. 1.), še vedno kanoni pokajo in se šipe tresejo. V zadnjih 24 urah, odkar je stopilo v veljavo premirje, je narodna vojska vsaj deloma očistila cesto za v Dalat. Zato upam, da bodo v to smer gojenci lahko danes ali pa vsaj jutri šli domov za „tet“.

Za jutri popoldne (30. 1.) pričakujemo iz Dalata naše gojence aspirante iz nižjih razredov. Še nič ne vemo, ali bodo prišli ali ne. Gotovo je, da saigonska vlada stori vse, da bi vse ostalo, kot je bilo 24. oz. 27., ko je bilo premirje podpisano. Prezident je rekel: Vietkongovcev ne bomo vabili na špagete v Saigon za tet. A če nas napadejo z lahkimi, bomo odgovorili s težkim orožjem. Zahtevamo, da spoštujejo nas in našo stvar, za katero smo se borili 18 let in za katero je toliko naših mož in fantov dalo življenje.

Premirje torej imamo, a miru še nimamo.

Tole pismo končujem danes 29. 1.,

48 ur potem, ko je bilo premirje podpisano, in 24 ur, odkar je stopilo v veljavo, in še vedno, tudi sedajle, slišim grmenje kanonov. Novic pa danes še nisem poslušal... Grum... pum... bumm... to je znamenje te ure.

Vi pa molite zame in za nas vse, ker mir more dati le Bog, in to pravi mir. Pozdravljeni.

Thu Duk (Sajgon), 29. 1. 1973.“

Štirinajst dni pozneje (12. 2.) pa piše med drugim:

„Pošiljam vaščila za „konstruktivno“ pomlad, da boste videli, kako se pri nas živi (v ozadju nekaj razdrtih hiš, v ospredju poplavljeni potje, na katerem dve ženski in en moški sadijo riž; možakar je v vojaški uniformi, s čelado na glavi in z brzostrelko čez pleča)... Še zmeraj grme topovi in puške pokajo. Te dni jih je na obeh straneh veliko padlo, več kot je bilo poprej običajno. Je veliko atentatov. Bratu nekega našega gojenca so prerezali vrat. Duhovniku, ki je bil sorodnik nekega drugega gojenca, so pa kar glavo odrezali. Neki tretji gojenec se je vrnil s počitnic z razbito glavo in smo ga morali poslati v bolnico...“

Objavljamo drobne izpise iz petih pisem, ki nam jih je o svojih premikih sproti pošiljala misijonska zdravnica, s. TEREZIJA ŽUŽEK, ki je bila iz Pakistana poslana nujno v Vietnam še v času vojnih grozot:

14. januarja piše med drugim:

„Prilagam nekaj o Vietnamu. Za KM bo verjetno predolgo, a uporabite po svojem razsodku. (Članek je objavljen v tej številki; op. ur.)

Izkušen sem si tu v kratkem času veliko nabrala; potrebovali so me v res veliki potrebi. Hvaležna sem Bogu za mnoge milosti.

Z misijonarjem Andrejem Majcenom sem se za nekaj dni srečala meseca septembra lanskega leta. Malo boteha, zaradi slabe cirkulacije krvi po nogi. V Vietnamu je izvedel krasno misijonsko delo.“

Quinhon, 28. februarja:

„Upam dospeti v Singapur v začetku marca in se tam ustaviti vsaj za dva tedna. Zveze s svetom tu postajajo vedno težje, miru zlepa ne bo. Upam, da bom mogla spet obiskati g. Majcena, ko se na poti ustavim v Saigonu za kak dan.“

Singapur, 2. aprila 1973:

„Tu ostanem približno še tri do štiri tedne. Potem bo jasno, kam bo šel moj naslednji korak. Prednica tega predela se je na potu iz Jakarte ustavila tu za teden dni, pa sva se o marsičem pogovorili.“

Singapur, 30. IV. 1973.:

„Sem na poti v London. V Rimu se bom ustavila za teden dni. Kje bo naslednja točka mojega delovanja, zavisi od božje Previdnosti. Vsekakor je jasno, da ne bomo mogli biti več dolgo v azijskih deželah. Malazija našim sestram ne da več dovoljenja, Singapur tudi ne sprejema več tujih misijonarjev, samo še tiste, ki pridejo kakega umriega nadomestiti na kako mesto.

Položaj v Vietnamu je zelo slab in sedaj se slabša še v Kambodži. Ne vem, kaj bo naša družba odločila glede štirih naših sester, ki so še tam“.

Anglija, 29. V. 1973:

„Vaše pismo od 22. t.m. aprila je hitro prišlo. Iskren Bog plačaj za lepo darilo! Naša postojanka v tem kraju (Osterley) je majhna, a vrši lepo delo, da finančno pomaga misijonarkam, kjer koli po svetu. Tako ste lahko gotovi, da bo prispevek sklada dobro uporabljen v misijonske namene.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

MLADINSKI MISIJONSKI KROŽEK V MENDOZI ZAČEL DELOVATI

O tem poročja ustanoviteljica Lenka Grošelj dne 14. maja 1973:

„To je prvo pismo, ki Vam ga pošiljam v imenu Mladinskega misijonskega krožka v Mendosi. Smo v prvih korakih, a z navdušenjem smo poprijeli za delo, želeč izpolniti našo krščansko dolžnost, spoznati misijone in pomagati širiti evangelij.

V nedeljo 6. maja smo imeli prvi sestanek, ki je potekel prav lepo in ob lepi udeležbi. Poleg raznih načrtov za praktično delo smo sklenili, da se Vam predstavimo kot organizacija in Vas pozdravimo, pa tudi, da Vas zaprosimo za pomoč. V „Katoliških misijonih“ smo brali, da pride koncem junija v Argentino misijonarka s. Silva Žužek, in Vas zato prosimo, da jo napotite tudi k nam. Tako bo ta njen obisk kot lep uvod v naša misijonska prizadevanja in v pripravljenost na žrtve.“

V naslednjem gdč. Lenka prosi za razne podatke o Družbi za širjenje vere, ker mislijo obnoviti oziroma doseči učlanjenje vseh rojakov v Mendosi v to papeško misijonsko družbo. Pravi tudi, da bodo imeli prihodnji sestanek 5 junija. Želimo ustanoviteljici in mladim članom in članicam veliko vztrajnosti in duhovnih sadov, ob katerih bodo tudi sami rasli v bolj in bolj resnično krščanske osebnosti!

„ENO JE POTREBNO“ POSLALI VSEM SLOVENSKIM MISIJONARJEM

Iz Toronta, kjer so slovenski dušni pastirji-lazaristi izdali prvi del Mauserjevega romana o Baragovem življenju „Eno je potrebno“, nam sporočajo, da so knjigo poslali prav vsem slovenskim misijonarjem, in sicer pred vsem po zaslugi č. g. Jožeta Ferkulja, ki je prevzel v opravljanje 150 mašnih intencij, in Misijonskega krožka pri Mariji Pomagaj, ki je v isti namen daroval 50 dolarjev. Našim misijonarjem želimo ob tej krasni knjigi o življenju njihovega vzornika in zaščitnika misijonarja Friderika Barage veliko duhovne vzpodbude in obogatitve!

MISIJONSKI DAROVI

ZA BARAGOVO MISIJONIŠČE IN MISIJONSKI ZAVOD

Ludvik Štancer, Slovenska vas, Argentina, za duhovniški naraščaj, 50 pesov; Edvard Širca, Luján, Argentina, 800 pesov.

DOSMRTNE NAROČNINE NA KM

Koroška: Mohar Franc, St. Kanžian, in Neža Bric iz Štebna pri Globočnici.

Združene države Sev. Amerike: Ana Štempihar, Willoughby Hille, Ohio; Gertrude Rupert, Fontana, č. g. Stan-ko Dolšina, Duluth.

ZA KRST POGANSKIH OTROK

Na imeni Marije in Jožef, darovala ga. Guštin, Trst, 5.000 Lir.

V SKLAD VSEH MISIJONARJEV

Francija: Jožefa Rotar, Merlebach,

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje Franc Sodja C.M., upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Loubet 4029, Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga", Pedernera 3253. S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA ZA LETO 1973: V Argentini in sosednjih deželah: navadna 30,00 pesov, podorna 60,00, dosmrtna 300,00. V ZD in Kanadi: 3 (6, 50) dolarjev; v Italiji: 1600 (3200, 25.000) Lir; v Avstriji 60 (120, 1000) šilingov; v Franciji 12 (24, 180) NF; v Angliji 1¼ (2 in pol, 18) funtov; v Avstraliji 3 (6, 45) dolarjev.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, Loubet 4029, Remedios de Escalada, prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA.: Rev. Charles A. Wolbang CM, St. Joseph's College, P.O. Box 351, Princeton, New Jersey, 08540. — Mr. Rudi Knez, 679 E. 157th St., Cleveland, Ohio 44110. — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, CHICAGO, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont. Za Ontario (razen Port Arthurja) in za Quebec: Rev. Jože Časl CM, istotam. Za Montreal in okolico: Rev. Ivan Jan CM, 405 Marie Anne East, Montreal, P. Q. Za Port Arthur (Ontario) in za vso ostalo srednjo in zapadno Kanado: Rev. Jože Mejač CM, 95 Macdonald Ave, Winnipeg 2, Man.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.

Francija: Louis Klančar CM, Rue de Sévres 95, Paris VI.

Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Anglija: Rehberger Gabrijele, 132, George Street, Bedford.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Camaron Court, KEW, Vic. 3101.

05 frankov; Marija Beč iz Tucquegneuxa 100 frankov.

Argentina: Franc Novak, Río Negro, 350 pesov.

Trst: po Marijini družbi na Via Risorta: F. Vodopivec, 5.000 Lir; N. N., 10.000; ga. Abram, 10.000; ga. Logiudice, 5.000; ga. Novako, 5.000; N. N., 5.000; Josepina Janežič, 1.400; Skočir Pepca, 5.000; šabec Frančiška, 5.000; N. N., 5.000 Lir.

ZA MISIJONE

Janez Brelih, San Justo, Argentina, 50 pesov.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za Ivana štanto na Madagaskarju: ga. Cukjati, Tablada, 20 pesov; za

njegove gobavce, N. N., Trst, 5.000 Lir.

Āa Cikaneka istotam: ga. Cukjati, Tablada, Argentina, 10 pesov.

Za Franca Buha, istotam: Marija Gorše, Slovenska vas, 100 pesov; Glinšek Vinko, Slovenska vas, 150 pesov.

Za Slabeta Jankota, istotam: N. N., Trst, 5.000 Lir.

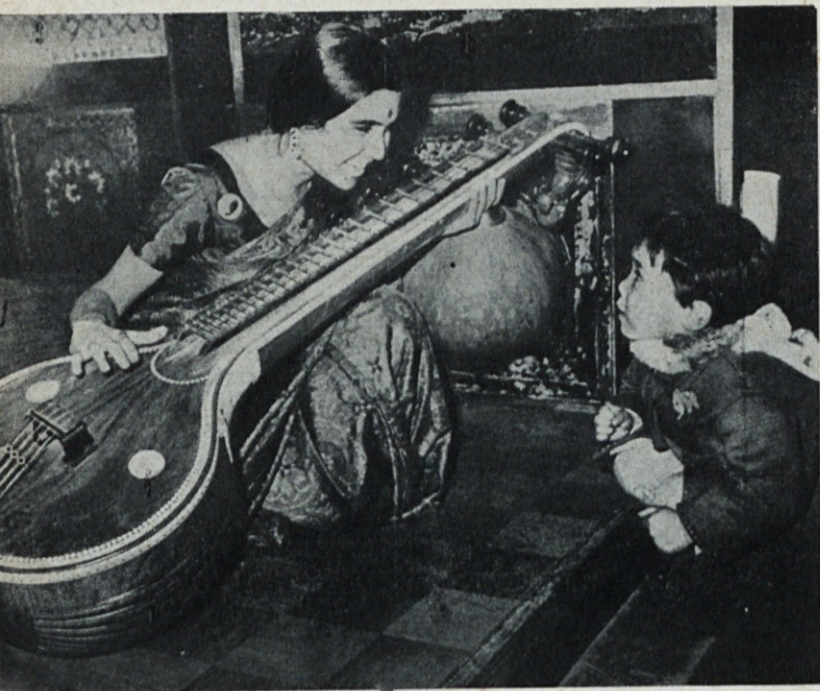
Za Selaka Ivana, istotam: N. N., Trst, 5.000 Lir.

Za o. Evgena Ketiša: Slovenka iz Tucquegneuxa, Francija, 100 frankov.

Za Andreja Majcena v Vietnamu: Sinigoj Antonija, Trst, 1.000 Lir; N. N., Trst, 1.500; ga. Trinko, Trst, 1.000 Lir; N. N., Trst, 1.000 Lir.

[Za s. Ernesto Kosovel, Hong Kong, Sinigoj Antonija, 5.000 Lir.

VSEM ZA VSE ISKRENI BOG PLAČAJI

Domaćinsko azijsko glasilo.

Registro de Prop. Int. No. 1096912
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467.
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612